Ч. 105 (14.648). Львів, неділя 16. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Большевики розчаровані Францією.

МІНОРНІ ТОНИ У МОСКОВСЬКОМУ ОФІЦІОЗІ

ДРУГІ РОКОВИНИ ФРАНКО-МОСКОВСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Московська преса стверджує одноголосно, що це сумні роковини. „Ізвестія" пишуть з цієї нагоди: „Не можна сказати, щоб за ці два роки організація миру дійшла до великих успіхів. Навпаки, наступ фашистів зруйнував багато з того, що було раніше. Хитання великих західніх держав та їх готовість до порозуміння з напасниками завдавали удар за ударом спр ві збірної безпеки. Під впливом великих держав і малі держави потрапили у річище політики напасників, намагаючись уникнути найгіршого. Досить згадати про „невтручання" до еспанських справ, щоб зрозуміти, як дуже зруйновано основи миру через політику великих держав, зокрема Франції та Англії. Розвиток політичних відносин ішов у напрямі протилежному франко-совітського порозуміння..." Відповідальність за це складає московський уряд передовсім на політику Ляваля, який майже цілий рік відтягав навіть ратифікацію франко-совітського пакту. Це порозуміння використано для руйнування Ліги Націй, Малої Антанти і самих основ міжнародного права..."

Дельбосом Літвінов задоволений не багато більше, ніж Лявалем. Всі зусилля московської дипльоматії перетворити франко-московське порозуміння у воєнний союз не мали досі успіху. Переїжджаючи через Париж до Льондону на коронацію, Літвінов переконував знову довго і настирливо Дельбоса пристати на воєнний союз з Москвою. Але Дельбос обмежився до похвал для великого значіння франко-московського порозуміння для миру.

УСПІХИ КОМУНІЗМУ У ФРАНЦІЇ.

„Анті-Комінтерн" з Берліна подає такі дані про зріст комунізму у Франції: В 1932. р. соціялістична партія мала 130.000 членів, комуністична 25.000. Тепер соціялісти мають 202.000, комуністи 304.916 членів. У 1932. р. соціялістичної молоді було 11.286, комуністичної — 3.000. Тепер соціялістичної молоді є 11.286, комуністичної 92.044. Пересічний наклад „Попюлер" доходить до 200.000 примірників, „Юманіте" до 450.000 примірників.

Франко-московська приязнь не лишається таким чином без наслідків для Франції.

Мадярщина усуне диспропорцію між своєю армією і чужими.

ПЕРЕД ВВЕДЕННЯМ ЗАГАЛЬНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ?

Підчас вчорашньої дискусії над буджетом міністерства війни, міністр ген. Редер звернув увагу на загальні перегони зброєнь; заявив, що з огляду на те необхідно усунути диспропорцію між мадярською армією та арміями ін. держав. Держава, що не дбає про свою оборону, сама собі копає гріб; тому Мадярщина мусить користуватися щодо зброєнь такими самими правами як інші держави

МАДЯРЩИНА ШАНУЄ ПРАВА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Підчас буджетової дискусії на вчорашньому засіданні мадярського парляменту премієр Царані обіцяв від уряду, що кожний мадярський громадянин, який належить до одної з національних меншин, буде користуватись повною правною та фактичною свободою. Уряд вповні забезпечить культурні аспірації меншин. Домагаючися пошани прав для мадярської меншини по сусідніх державах, згідно з мировими договорами, мадярський уряд якнайльояльніше шанує обовязки супроти своїх меншин

МАДЯРЩИНА, НІМЕЧЧИНА І НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІЗМ.

Під кінець промови заявив Дарані, що Мадярщина хоче жити в якнайліпших взаєминах з Німеччиною і висловив надію, що постава Німеччини така сама. З того огляду необхідно усунути всякі, хочаб і найдрібніші прояви небезпечної аґітації, що могли би нарушити взаємини між цими двома державами.

Державний устрій Німеччини не може мати ніякого впливу на національне життя Мадярщини.

Національні війська окружили Аморедієту.

Радіо з Бурґосу інформує, що праве крило національних військ помітно посунулося вперед, займаючи важні становища під Аморедієтою. Ту місцевість окружили з усіх сторін, за винятком відтинку коло шляху до Більбао, який таком зрештою є під обстрілом національної артилерії.

Червоні літаки намагались бомбардувати Ґерніку, та їх прогнали

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЙДУТЬ ВПЕРЕД.

Авас повідомляє: Національні війська сходять з гір і посуваються постійно вперед; вчора заняли вони місцевости Ачагорта, Ірсале й Отусуґоіко. Дрібні відділи червоних обсадили стрілецькі рови та бетонові укріплення.

Кордовська радіостація подає, що національні війська віддалені лише на 12 км. від Більбао.

Авас повідомляє, що національні війська поважно поступили у напрямі Мунґії та зблизились на 4 км. до того міста.

Як подає національне командування, після довгого бою червоні відступили на захід від гірського масиву Соллюбе. Національні війська заняли гору Хата, віддалену на 21 км. від дороги до Більбао. Червоні втратили кількасот убитих і ранених.

15 літ...

До ювилею Української Господарської Академії в Подебрадах.

Серед подій і дат української визвольної боротьби — назагал чи не найбурхливішої і найфантастичнішої у світі, коли пригадати собі хочаб величезний, нестримний розлив української національної стихії, з її соняшними днями весни 1917 року та з її Крутами й Базарами понурої слізливої осени — своє окреме й цікаве місце займає також історія української культури революційного часу. Та історія може теж не менше фантастична й зигзакувата, ніж хід подій політичних.

Нас далеко завелоб оповідання про те, як на звільненій Україні 1917 року стихійно позстало й росло національне шкільництво, коли буквально впродовж місяців і тижнів виходили сотні тисяч українських підручників, коли блискавично „перековувалось" російське й „малоросійське" учительство в українське, коли всі вганяли за галичанами-полоненими, як за свідомим і культурним українським елементом...

Політичні обставини на Україні пробували ставити цій розбурханій стихії всякі перешкоди, але це не повелось. А там, де на неї спеціяльно натискали, вона з розгону рвала греблі, береги й кордони.

Так, властиво, повстала нинішня ювилятка (16. V. 1922) — Українська Господарська Академія в Подебрадах.

Сьогодні, в щоденних клопотах, у буденних переживаннях сірої дійсности, ми психольоґічно не всилі собі уявити й оцінити усю примхуватість фантастичности історії та життя цієї Школи.

Але відійдіть на півстоліття наперед, подивіться на подебрадську Академію очима ваших правнуків і вам не тяжко буде уявити собі, — яка це готова „жива казка", повна барв і переживань для наших прийдешніх поколінь.

Передовсім: Подебради. Чому і як? Хіба це не фантазія і примха долі? В життя Української Нації впадає маленьке тихе містечко, про яке в цілій Україні напевно ніхто ніколи не знав і не чув.

Місце осідку Академії — містичний і таємничий замок, резиденція одного з героїчних королів Чехії, що правив звідси країною 500 літ тому.

Студентство Академії: вояцтво лицарських українських армій, що відродили славу України, що по 300 роках, немов у казці, звились на степах України під золотосяйними прапорами та блискучими бунчуками...

Професори Академії: українські національні діячі, міністри й дипльомати, трибуни й публіцисти, що, зі своїм студентством, часово перековують „мечі на рала". А разом: нова фортеця, міцна духом, багата досвідом, уперта в шляхотних змаганнях за найвище добро Нації.

„Реальна" історія Української Господарської Академії, нині Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання, або скорочено: Української Політехніки, занадто добре відома кожному інтелігентному українцеві, щоб її в подробицях тут повторювати. Академія свій „цикль" закінчила: три високошкільні факультети; півтисячі українських інженерів-піонірів суто-національної високої школи, їх життєвий шлях — по державах цілого світу, з гордо піднятою головою за високий рівень української науки, за дипльом українського інженера. Академія нині — це перший Український Інститут позаочного навчання. Висока Школа, що, спираючись на досвіді минулого й реагуючи на потреби сучасного, росте й шириться з кожним роком, черпаючи свої сили в безпосереднім звязку з національною стихією, з її щодень вищими змаганнями і завданнями. Позаочний Інститут нині — це високошкільний Економічно-Кооперативний Відділ, це Висока Школа Політичних Наук, це Курси Українознавства, це Високі Курси Громадської Агрономії, це — Технікум Сільсько-Господарської Промисловости, це нарешті десятки найріжнороднiших короткоречинцевих практичних курсів з обсягу сільського господарства, господарської промисловости і техніки, яких дозволимо собі тут не вичисляти. Позаочний Інститут нині це 800 студентів, розкиданих по цілому світі, до Китаю й Аргентини включно, це справжня Всеукраїнська Національна Політехніка.

15 літ праці на чужині, праці піонірської, шукання шляхів та будування нового — це не лише одні рожі, це терні й колючки, це — мозольна праця. За цю пятнацятилітню працю Українській Академії-Політехніці безперечно належиться признання. Але не тільки признання. Їй належиться також увага українського громадянства, — увага та розуміння, що ця велика, цікава й ріжностороння Школа буде рости й розвиватися лише безперервним припливом до неї молодої української стихії і щирою приязню та підтримкою всього українського суспільства

В. Дніпровий.

Як виглядає парцеляційна практика?

На основі постанов закону про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925. р. щорічний контингент ґрунту, призначеного на парцеляцію, у перших 10 літах (почавши від 1926. р.) мав давати 200.000 га у цілій Польщі, а на будуче висоту дальших контингентів ґрунту мала означувати річно рада міністрів на внесок міністра хліборобства і земельних реформ. Внаслідок господарської скрути вже від двох літ цього земельного контингенту не вичерпувано, що й було причиною відомої акції мін. Понятовського для збільшення парцеляційного темпа а фактичним обмеженням можливости набути землю при парцеляції місцевим українським хліборобським населенням. Пущено в обіг легенду про перехід парцельованої на „кресах" землі — зокрема на території тернопільського воєвідства — в українські руки, в яку повірило „кресове" польське громадянство. Вона дала притоку проф. Ромерові до алярмуючого реферату на тему „чорних хмар з південного сходу" і заходів польських східногалицьких товариств і організацій, щоб ні пяди парцельованої землі не продати неполякові.

Минулої сесії ухвалено при протесті Української Парляментарної Репрезентації в польських законодатних установах закон про обмеження в обороті наділами, що повстали з парцеляції, якого досі ще не оголошено. Невиключене, що появляться і дальші проекти з цієї ділянки і боротьба за землю, а з нею і за іствування, прибере у нас ще ріжкіщі форми. Покищо збільшено примусову парцеляцію, а в парі з нею віджила і кольонізація, яка в останніх часах була майже припинена. Не має вона вправді сьогодні такого розмаху і розмірів, як це було в рр. 1920. до 1923, бо не дозволяють на це фінансові засоби самої держави і інтересованих парцелянтів, а всеж і нинішня парцеляція для інтересів українського народу дуже загрозлива.

Закон про виконання земельної реформи не вводить парцеляційного монополю якоїсь одної установи, як це є у деяких інших державах. Обшари більшої земельної власности, призначені ухвалою ради міністрів на примусову парцеляцію, може власник впродовж одного року продати з вільної руки рефлектуючим на купно набувцям, але тільки таким, яких закваліфікує староста і то на основі парцеляційного операту, затвердженого воєвідським урядом. Ціну установляють контрактуючі сторони в максимальних границях норм, означених для кожної окремої полоси краю. Щойно тоді, як власник не продасть до одного року визначеного на примусову парцеляцію контингенту землі, приходить парцеляція з уряду, що її зправила переводять органи Державного Рільного Банку у спосіб, передбачений згаданим вище законом.

Такі законні норми. На практиці дещо інакше і про це якраз ближче розкажу.

Кожний власник земельного маєтку рад би продати з вільної руки, бо дістає вищу ціну і дістає відразу цілу готівку або добрі короткоречинцеві вексля на решту ціни. Це можуть дати тільки місцеві селяни, що не потребують ставити будинків і робити окремі інвестиції. Тим самим більшість дідичів є у власному інтересі за сусідською парцеляцією, яку зрештою і сам закон кладе на перше місце, зате проти поселенчої парцеляції, на якій вони грубо а грубо тратять. В додатку дістають вони за сусідів елемент з далеких сторін, навіть для них, поляків, найчастіше зовсім не бажаний. І тут дідичі в дійсности безсильні. [illegible] Рефлектуючого на купно нашого місцевого селянина відсилає дідич до старости за кваліфікацією, яку він дістає тільки в дуже виїмкових випадках. Староста у свою чергу відсилає інтересанта до дідича і так витворюється здвоpожене коло, з якого наш рефлектант не всилі вийти — і очевидно — бажаної землі не купить.

На цьому тлі витворилася у нас нині, передовсім на Поділлі, нова спекуляція, своєрідна „бесса" у ціні землі. Наш місцевий хлібороб не буде закваліфікований. Має прийти кольоніст зі заходу, при чому у ту саму місцевість приходять з правила кольоністи тільки з того самого повіту, через що мають гейби монополь при купні землі. І з нього упоані користають, переводячи хвилевий бойкот у купні. Минає рік, призначений до продажі з вільної руки. Наші рефлектанти не мали можливости вийти зі заворожeного кола, а мазури кольоністи цілком не спішаться. Так є напр. у великому понад 500 гектаровому парцеляційному обєкті в Бедрикiвцях і Добрівлянах, пов. Заліщики, власности Стеллі Турнавової зі Заліщик, з прекрасними теренами під управу виноґраду. Власник-дідич просить продовжити речинець до продажі з вільної руки. Його найчастіше не дістає, наслідком чого приходить примусова продаж парцелянтам Державним Рільним Банком по ціні значно нижчій від звичайної ринкової, на що якраз тільки і ждали мазури-кольоністи, котрі щойно тепер масово зголошуються.

Низька ціна купна, що часто не доходить і до половини місцевої ринкової, це перша боніфіката для кольоніста. Дальші боніфікати слідують вже з постанов статті 31. закону про виконання земельної реформи. Зправила парцелюється обєкти до тисячгектарові. Тоді набувець платить тільки половину ціни готівкою, бо на другу дістає з Державного Рільного Банку пять-процентову позичку в заставних листах земельної ренти зі 41 літньою амортизацією. Ще не кінець полекшам. Якщо набувець хоче — а таких охочих буде очевидно якнайбільше — то при віддачі йому посідання вплачує на конто ціни купна лише 25 прц. готівкою, а на других 25 прц. бере короткоречинцеву (5 до 10 літ) 5 прц. до 6 прц. позичку з Державного Рільного Банку, так, що фактично кольоніст при купні з примусової парцеляції без вільної продажі потребує мати готівкою лише четверту частину ціни купна.

Власник-дідич дістав другу половину ціни купна продажі в заставних листах земельної ренти Держ. Рільн. Банку по номінальній вартости і то не до своїх рук. Листи мусять бути вінкульовані і зложені в Дер. Рільному Банку на 10 літ, а диспозиція вінкульованими листами може йти тільки на річ: Польського Банку, Банку Господарства Краєвого або Державного Рільного Банку, але по курсі 75 прц. Всі інші упривілеєні кредитові установи як: Галицька Каса Ощадности, Товариство Кредитове Земське і Банк Гіпотечний можуть теж приняти ті листи, але по курсі відповідно до умови. Всі залеглі податки по день 1. січня 1933. р. може дотеперішній власник дідич платити заставними листами земельної ренти по номінальній вартости, пізніші податки мусить в позовині заплатити готівкою, а решту вінкульованими в Держ. Рільному Банку заставними листами земельної ренти. Ті листи вильосовується щорічно, а за вильосовані дістає власник номінальну вартість.

Як вище сказано, з парцеляцією з вільної руки є сьогодні тяжка історія, бо її основний підклад це польський національний політичний момент з відомою нам метою. Не робить тут засадничої ріжниці, чи парцеляцію з вільної руки веде дідич сам у власній управі, чи роблять це його іменем концесіоновані парцеляційні фірми, яких на нашому терені більше число, між ними най-

більша Козловський і Спілка — Товариство Парцеляційне з обм. порукою — а з менших Бжезінський, Єлень і інші. Українці в Польщі не мають сьогодні ні одної парцеляційної фірми, бо **парцеляційне товариство „Земля" вже давно стратило концесію і перестало істнувати, а всі заходи наших компетентних чинників одержати нову парцеляційну концесію, остали безуспішні.**

Розказав я ширше про теперішню парцеляційну техніку і практику, бо вони нашому загалові мало відомі. Зробив я це ще і з другої причини. А саме, польська преса принесла недавно вістку про наміри уведення парцеляційного монополю, що припинилоб усяку парцеляцію з вільної руки. Є це основна зміна постанов закону про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925. р., яка вимагає новелізації законодатним шляхом. **Якщоб таку новелізацію в найближчому часі справді переведено, то це булоб без сумніву при теперішньому режімі новим скріпленням кольонізаційного походу на українські етнографічні землі. І саме у цьому для нас нова загроза.**

Д-р Степан Баран.

—o—

Анархісти і марксисти на еспанській арені.

Історія Еспанії XIX. століття — це історія революцій та громадянських воєн. Звичайно, що в таких умовинах престіж і сила державної влади підупадала і витворився стан перманентної анархії.

Перед еспанськими анархістами отворились широкі можливости і вони їх вповні вихіснували. Нпр. підчас великої еспанської революції анархісти проголосили 1873. р. ґенеральний страйк та заволоділи кількома промисловими осередками, м. ін. пристанею Картахеною, відкіля нападали на прибережні міста і палили їх. Після революції уряд взявся винищувати анархістів безпощадно, та небавом (1881. р.) вони знову дістали змогу явної організації і розвинулись на найсильнішу робітничу партію Еспанії, обхоплюючи зокрема катальонське робітництво та безземельних селян Андалюзії. Анархістична „Національна Конфедерація Праці" обєднала у своїх рядах 2,000.000 робітників (як твердять анархісти — навіть 5,000.000), піддаючися під керму політичної організації, що зветься „Іберійською Анархістичною Федерацією".

Настільки поважна сила, опанована фанатичною ідеольоґією нищення, мусіла стати у хвилині революції грізною руйнуючою стихією.

Безсила керенщина, що прийшла до влади після останньої еспанської революції, довела до повного безсилля уряду й адміністрації, даючи анархістам нагоду показати, що вони вміють. Не диво, що анархісти пильно „взялися до праці": був це час, коли часописи майже щодня приносили вістки про підпали церков та публичних установ, бомбові та револьверові замахи і т. п. терористичні акти. Рівночасно еспанські анархісти розвинули безпосередню офензиву проти політично-суспільного устрою шляхом безнастанних страйків, що вибухали без ніякої поважної причини, паралізуючи все життя. Хто не знає анархістичної програми, міг дивуватися, чому це освободжений від тиранії шляхотний еспанський народець так цікаво обходить свято свободи...

Очевидно така „діяльність" анархістів зверталась тепер не проти зненавидженого давнього режіму, бо його вже не було, але проти нового уряду, що перекотився через центр до лівиці. Анархісти займали до нього ворожо-невтральне становище, згідне з їхньою програмою, уважаючи Лярга Кавалера „найнебезпечнішим кандидатом на тирана народу".

Тимчасом вибухло національне повстання і загрозило таку милу для анархістів анархію; зближалась остаточна розгривка. Анархісти зясували собі, що національно-військова диктатура зліквідує їх як небезпечних маняків, що загрожують безпеці суспільности. Не залишилось їм нічого іншого, як дати хвилеву підтримку ненависним марксистам.

Ліві діячі змонтували з трудом „антифашистівський фронт", що в перших днів заповідався мало надійно. Само „анти" у назві цього нового твору вказує на його чисто неґативний характер, на відсутність якоїнебудь позитивної програми, спільної площини. Цілий той аліянс зводився до рівнобіжних воєнних операцій проти національних військ. Пишу „рівнобіжних" а не „обєднаних" ані навіть не „скоординованих", бо практично анархісти зовсім не підпорядкувалися урядові, лише затримали власну незалежну організацію та окреме командування для своїх міліцій.

Ця анархістична „держава в державі" найсильніше розвинулась у промисловій Катальонії, що має найбільший відсоток робітництва а тим самим — згідно з еспанським розподілом політичних сил — найбільший відсоток анархістів.

Коли йшло про „внутрішній фронт", протифашистівська боротьба на власну руку давала добрі висліди. Анархістичні й комуністичні „комітети безпеки" переганялись у повнім запалу праці. Завдяки їхній „шляхотній ривалізації" Барсельона дала настільки подиву гідну скількість невинних жертв, що може змагатись за першенство навіть з Малягою.

Дещо гірше було зі справжнім фронтом, бо там крім святого гніву визволеного пролетаріяту треба ще й трохи відваги, вишколу і вмілого командування. Хаотичні операції партійних міліцій не давали ніякого вигляду на перемогу. Московський протектор „демократичної" Еспанії зясував собі, що його поміч попадає до діравого мішка, тому катеґорично заявив, що та гра в піжмурки мусить покінчитись, якщо поміч має дальше йти. Під натиском совітського ґенерального консуля (на ділі — ґенерал-ґубернатора) в Барсельоні Антонова-Овсеєнка шеф катальонського Хенералідаду Компаніс взявся клеїти коаліційний уряд, що став би базою обєднаного військового командування.

Завдання зовсім не належало до легких, коли взяти під увагу принципову постанову анархістів до держави та до марксистів. Кінець кінців після довших переговорів анархісти приняли 4 теки (на 10) у катальонському уряді, та був це чисто паперовий компроміс. Анархістів постійно гризла совість, що вони „посвячують революцію для єдности"; щоби бути чесним зі собою вони домагалися перейменування уряду на „виконавчий комітет, підкреслювали провізоричний характер уряду і т. д.

В такому стані анархістично-марксівська коаліція не могла витримати і першого іспиту. Коли Антонов-Овсеєнко поставив як умовину совітської підмоги, щоби комуністи грали першу скрипку, прийшов початок кінця. Анархістичні міністри подались до димісії. Компаніс змінював уряд наче рукавички, напружуючи фантазію на щораз то нові комбінації. Урядові кризи затягалися по кілька тижнів. Траплялося і таке, що взагалі не було ніякого уряду, бо димісіоновані міністри не хотіли тимчасово залишатися на становищах — як воно водиться у всьому світі. Все таки анархістичні провідники не зривали з марксистами, зясовуючи собі, що боротьба в обличчі ворога загрожувала би революційній ідилі.

Та розаґітовані анархістичні маси не хотіли цього розуміти. Вони щораз то доводили до зударів з державними органами: то частини анархістичної міліції відмовляли послуху, то анархістичний загін нападав на жандармерію, то якась громада проголошувала анархістичну республіку. На початку травня цей спонтанний рух скріпився: анархісти проголосили свою владу над більшими посторами північної Катальонії а кінець-кінців зажадали від Хенералідаду, щоби передав їм панування над всією країною.

Прийшло до завзятих вуличних боїв, **обі сторони кинулись поспішно стягати до Барсельони фронтові частини. Анархісти брали верх — Хенералідадові не залишилося нічого іншого,** як попросити помочі у Валенсії.

Центральний еспанський уряд охоче вислав експедицію до Барсельони. Не маючи змоги воювати рівночасно з національним військами та з меншинними сепаратизмами, він рад-не-рад толерував фактичне унезалежнення Катальонії. Тепер, коли Катальонія „доспіла" до того, щоби вернутись до Еспанії — чому не скористати? Тому валенсійський уряд вислав на поміч барсельонському жандармерію та воєнні кораблі, але рівночасно... ґенерала з дуже широкими повновластями, що обняв провід катальонських збройних сил та органів безпеки, стаючи справжнім воєнним ґубернатором Катальонії.

Мимоволі насувається анальоґія зі жовтнем 1934. року, коли то ґенерал Батет заняв таке саме становище у Барсельоні, здавивши сепаратистичний замах тодішнього автономного уряду Катальонії. Ріжниця лиш у тому, що тоді Катальонія піддалася під чобіт еспанського ґенерала, переможена в нерівній боротьбі за незалежність, тепер — спаралізована внутрішнім розломом, політичною незрілістю

Нинішня доля катальонців — це доля народу, якого провід не зумів заволодіти душами робітничих мас, залишаючи їх на поталу диких, фанатичних доктрин.

(гал.)

Закарпаття.

ЕТНОҐРАФІЧНЕ ТОВАРИСТВО ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ В МУКАЧЕВІ.

Це Товариство дуже добре розвинуло свою діяльність. Рада Товариства відбула за минулий рік 20 засідань. Протокол діяльности за рік виказує 227 чисел. Продовжувало воно збирання етнографічного матеріялу згідно з виданими Т-вом програмами-анкетами. До Т-ва вступило нових 77 членів, майже всі з рядів учительства. Для виховання кадру молодих етнографів ведено етнографічний курс-семинар, на якому прочитано 112 праць з духової і матеріяльної культури нашого народу. До музею Т-ва в Мукачеві прибуло багато річей, між ними і річи цінні та старовинні. Музей вже має своє власне приміщення. Багато праці Рада Т-ва присвятила і присвячує організації етнографічної вистави в Мукачеві. На 20. червня цього року Т-во підготовляє урочисте відкриття свого Етнографічного Музею в Мукачеві.

В склад нової Ради Етнографічного Т-ва входять: о. Августин Волошин, дир. учит. семинарії — голова Т-ва; проф. Олекса Приходько — 1-й заст. голови; проф. інж. Вас. Чаля — 2-й заст. голови; проф. д-р Юлій Головацький — секретар; проф. інж. Олена Фірцакова — скарбник; проф. Карло Шиналій — музейний референт; проф. д-р Іван Панькевич — член Ради; шкільний інсп. Е. Маркович — член Ради. До Ради Т-ва коптовано проф. Адальберта [illegible]лажа, д-ра Михайла Обідного й урядовця [illegible] Степана Петровція.

НОВИЙ ТЕАТР НА ЗАКАРПАТТІ.

Поруч офіційного „Подкарпато-русского Театру" з осідком в Ужгороді, що виставляє свої песи страшним і незрозумілим „язичієм", повстав недавно у Хусті новий театр „Нова Сцена", що виставляє песи чистою народною мовою. Тому то на театральні вистави цього театру приходить дуже багато публики. З нагоди Великодних Свят театр „Нова Сцена" виставив у Хусті у понеділок народню драму М. Старицького „Ой не ходи Грицю", у вівторок пополудні драму Суходольського „Хмари", вечором комедію Ю. Горста на 3 дії „Земний рай". Ця комедія є вже сфільмована. В середу 5. ц. м. театр гостив з цією комедією в Севлюші, в четвер на св. Юрія виставив в Ужгороді драму „Ой не ходи Грицю", а в пятницю 7. ц. м. оперету „Запорожець за Дунаєм" у Великім Березнім. Зараз у суботу 8. ц. м. театр завитав з цією оперетою до Кошиць, де виставив її пополудні для шкільної молоді і для війська та повторив її вечором для публики з нагоди 18-их роковин прилучення Підкарпатської Руси до ЧСР. Слід згадати, що пос. Ю. Ревай виголосив перед виставою святочну промову, а військова оркестра відограла гимни: державний і Підкарп. Руси.

В неділю 9. ц. м. в год. 6-ій вечором театр відограв III. дію „Запорожця" до кошицького радія, а вечером виставив драму „Ой не ходи Грицю". На всіх виставах публика виповнила салю по береги. Ідея „Нової Сцени" вийшла з кругів б. пластунів та вчителів, ядро її творять народні вчителі і вчительки, що приїздять на проби нераз з віддалі кількадесяти кільометрів. „Нова Сцена" дала досі понад 80 вистав у ріжних місцевостях Закарпаття.

Бажаємо новому театрові якнайкращих успіхів.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ" ПРИ Т-ВІ „ПРОСВІТА" В УЖГОРОДІ.

Недавно „Жіноча Секція" при Т-ві „Просвіта" в Ужгороді відбула свої загальні збори. „Жіноча Секція" є одною з найрухливіших організацій в Ужгороді. Її діяльність проявляється в усіх ділянках громадянського життя. Заходом „Ж. С." виголошено 5 рефератів в самі: проф. Старухівна „Ірина Вільде", проф. Яцко „Перші князі на Підкарпатській Руси", п-ні Яцива „Моя подорож на Україну", п. Невицька: „Софія Русова", проф. Бічрак: „Памяти В. Стефаника". На всіх рефератах повно було публики. Уладжено академії: „Свято Матері" та ювилей 50-ліття заслуженої громадянки, головн-основательки „Жіночої Секції" п-ні І. Невицької і „Концерт колядок" перечинського й ужгородського хору. „Жіноча Секція" бере участь в уладжуванні вечерниць з танцями, Миколаївські забави й уладжувала буфет: на учительськім конгресі та на закінчення інструкторського курсу. Для своїх членок уладжує курс плетення светерів і вишивання „низиною", а з нагоди зїзду чеських соколів бере участь в уладженні вистави підкарпатських вишивок. Зі своїх скромних фондів „Ж. С." дає підмоги: 50 кч. родині п. Х. і 300 кч. на „Сиротинець" замісць квітів на домовину бл. п. І. Волошинової і М. Бращайкової. — Члени „Ж. С." вели також дижури в клюбі і мали постійний буфет, чим немало причинилися до розвитку й поширення товариського життя серед нашого громадянства. Головою Секції залишилася й надалі п-і Невицька. Інші члени уповни майже без зміни.

ЗАСНУВАННЯ ТОВАРИСТВА „ТАБОР" В УЖГОРОДІ.

Дня 25. квітня ц. р. відбулися в Ужгороді установчі збори Товариства „Табор", яке має на ціли стати осередком опіки над молоддю, згуртованою у Пласті, або в інших подібних товариствах, як також у товариствах, які займаються туристикою або фізичним вихованням. Товариство ставить собі цілдю пробуджувати й поглиблювати любов до пластових ідеалів, туристики й фізичного виховання не тільки між молоддю, але й між старшими. Зібрання отворив дир. А. Алиськевич, д-р Б. Алиськевич прочитав статути Товариства, які по дискусії принято. Учасників зібрання — старших членів громадянства — було до пятьдесять, що свідчить про зацікавлення і старшого громадянства пластовою ідеєю та фізичним вихованням загалом. Головою Товариства вибрано дир. А. Алиськевича, до виділу увійшли: суд. радн. Юрій Перевузник, суд. радн. д-р Волод. Пежанський, політ. ком. д-р Отто Павлюк, урядовець Підк. Банку Іван Роман, посол Юлій Ревай і проф. Андрій Гіріц. Як делегати Пласту увійшли до виділу: п. Анна Устіяновичева і д-р В. Бірчак. Заступниками виділових вибрані: д-р Очеретко і Франц Агій, до ревізійної комісії д-р Михайло Бращайко і д-р Данило Стахура. Вписове встановлено на пять к. ч., членські вкладки 10 к. ч. річно. Новозаснованому Товариству бажаємо якнайкращого розвою.

СИРОТИНЕЦЬ У ХУСТІ.

„Учительський Голос" повідомляє, що голова „Учительської Громади" о. Августин Волошин, щедрий меценат нашого культурного діла, закупив у Хусті просторий дім, де заложив сиротинець для сиріт Мармарощини. Сиротинець будуть вести сестри ЧЧВВ.

—o—

Американський українець Т-ву Письменників і Журналістів ім. Івана Франка.

Рада ТОПІЖ рішила будувати новий дім на своїй парцелі у Камені Довбуша в. Ямної та звернулася в цій справі до кількох чільніших українських громадян у Сполучених Державах П. А. з просьбою допомогти матеріяльно. У відповіді надійшов лист від одного з тих наших заморських земляків. Той лист є доказом високої патріотичної стійкости та надзвичайного зрозуміння ваги громадянських справ. Тому з приємністю поміщуємо його, як ще один доказ тісного звязку української заморської еміграції та Старого Краю. — Прим. Ред.

...Справа, порушена Вами в останньому листі, не є й не була мені ніколи чужою. Будучи довший час серед підприємчивих американців, студіюючи їх національну психольогію та їх розвинений талант організуватись та скупчувати ріжні багацтва, — я прийшов до глибокого переконання, що наша нація, без огляду на сучасний стан поневолення, може також розвинути — хоч і меншу у розмірах та видатності — національну енергію. Це й стало причиною, що матеріяльне та моральне піднесення українського народу уважаю за обовязок кожного українського патріота, хочби й на еміграції.

Нема найменшого сумніву, що мотором таких загально-національних підйомів та відродження стає саме ця інтелектуальна та провідна еліта, яка в найбільшій частині походить з журналістів, письменників, поетів і інших взагалі діячів пера. Мені відомо, що положення наших умових працівників є незавидне та що це дійсно герої дня, бо інші національности не так дбають про робітників пера, як у нас. Тому Ваш почин — будова дому для журналістів і письменників, я вітаю з великою радістю та вірю, що так мусить зробити кожний національно свідомий українець, якому на душі лежить повсякчасне піднесення своєї нації.

Тепер, Вашій просьбі я, відповідно до своїх сил та спроможности, йду назустріч. Я рівнож не можу вже зразу написати, чи найдеться тут відповідна група людей чи хочби поодинокі того роду меценати, що прийшлиб з більшою одноразовою допомогою Вашому плянові, **однак від себе пересилаю нині 100 дол. (сто долярів)** з тим, що буду робити всі можливі заходи та старання, щоб зреалізувати цей Ваш світлий та патріотичний почин. Колиж мені й не пощастилоб піднайти таких людей, тоді я від себе **в липні 1937 року перешлю дальших дол. 400 від себе самого**, щоб Ви почали чимскорше будову дому. Не думаю дальше доказувати конечність та поспіх будови. Виж на місці краще знаєте, однак, жертвуючи з цілого серця свою скромну лепту, я прошу Вас старайтеся за всяку ціну пустити роботу в рух: це буде наявний доказ для громадянства в краю як також і для еміграції, що Ваше чесне Товариство таки рішуче переводить свої пляни в життя, та вслід за цим можна цілком певне сподіватися дальших більших пожертв з Америки.

На закінчення сьогоднішнього листа, я бажаю Вам великого успіху у Вашій шляхотній праці! Вірю, що почин Ваш увінчається якнайкращими результатами вже в скорому часі.

Коли уважаєте за відповідне, нічого не матиму проти, коли моє письмо відчитаєте на пленарних зборах Вашого Товариства.

Прошу приняти вислови правдивої до Вас пошани **Василь Пуйда, в. р.**

Ню Йорк, дня 10. квітня 1937 року

*

ВІД РАДИ ТОВАРИСТВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА.

Рада ТОПІЖ-у уважає своїм обовязком прилюдно подякувати **ВП. Василеві Пуйді** за його велике зрозуміння для справ українських діячів пера та щедрий дар. Суму 100 дол. (525 зол.) Т-во вже дістало. Рада Т-ва заявляє, що з отриманням цілої суми, яку декларував п. Василь Пуйда, ще в цьому році приступить до вступних будівельних робіт і буде старатися, щоб у 1938 році оселя ТОПІЖ-у була готова.

Одночасно Рада ТОПІЖ-у булаб щаслива, колиб славний почин п. Василя Пуйди найшов наслідувачів!

ЗА РАДУ Т-ВА:
Роман Купчинський, голова, Іван Кедрин, секр.

„Весілля малоруських хлопів...“

Великі афіші на вулицях Львова сповіщають про прилюдне видовище, яке завтра відбудеться на майдані Цитаделі: „Огнем і мечем“ — баталістичні образи на основі повісти Сенкевича, в яких будуть бої з козаками, геройські подвиги Заглоби і т. п. Одною із частин видовища буде також — як заповідають афіші — „веселе хлопув малоруских“. Аранжерами виступає Театр Жолнержа та львівський гарнізон.

Прилюдні видовища під голим небом з масовими виконавцями є скрізь прийняті та користуються великим успіхом у публики. Зокрема баталістичні образи, які полягають на відтворенні історичних боїв чи інших масових подій — бувають дуже цікаві й повчальні та дають велике поле режисерові для специфічної мистецької постанови. І тому в засаді не виступаємо проти самої ідеї — уладити імпрезу з участю війська, імпрезу, яка давалаб інсценізацію якоїсь події з польської чи всесвітньої історії. Однак у даному випадку справа має свій окремий посмак.

Відома річ, що спеціяльно проти „Огнем і Мечем“ українці вели і ведуть рішучу боротьбу, як проти твору, що в тенденційний, незгідний з історичною правдою спосіб зогиджує український нарід і його змагання. Цю кампанію підтримала частина польського громадянства, зокрема частина поважних польських істориків, які виказали дійсно не тільки історичну нестійність безлічі фактичних подробиць того твору, але й шкідливу національно-політичну його тенденцію. Прихиляючись до тієї опінії міністерство освіти й віроісповідань вийняло „Огнем і Мечем“ зі спису обовязкової шкільної лектури. Запитуємо: чому акуратно „Огнем і Мечем“ мусіло стати тим твором, що його мають інсценізувати на великому й масовому видовищі у Львові?! Чому на таке видовище вибрано якраз таку тематику, яка з усіх істуючих історичних тематик вносить найбільше загострення національних настроїв на нашому краєвому терені?! Чому мають прилюдно у Львові ґльорифікувати саме постать Заглоби, який для нас, українців, є синомімом шляхтича, що з найбільшою погордою ставиться до всього українського „хамського роду“?! І чому у прилюдних афішах про цю імпрезу її аранжери доходять аж до того легковаження українського населення, що вживають терміну „малоруський“, найбільш для українців зневажливого, придуманого тою самою московською великодержавницькою системою, яка придумала і стільки для польського народу зневажливих назв?!

Міська болячка у Львові.

(З приводу пресової конференції у президії міста).

Справа безробіття — болячка, на яку терпить цілий світ. Не диво, що докучає вона і нашому містові, від ряду літ і в дуже гострій формі. Управа міста не має відповідних фондів, щоб зайняти всіх своїх безробітних, а всі здобуті на цю ціль кредити тільки в малій частині можуть зарадити лихові. Всеж таки за останні роки президія міста Львова досить значно поправила ситуацію, займаючи щораз більше число безробітних при міських роботах. Місто призначує щорічно чимраз більші суми на публичні роботи і тимсамим старається зменшити число безробітних.

На рік 1937-38 є призначених на роботи понад 5 міл. 500 тисяч зол., у тім 1 міл. 800 тисяч зол. з фонду безробіття на поправу доріг, каналізації, плянтації і будову та ремонт міських будинків. Найбільше затруднення для безробітних дають роботи при каналізації, менше при будові доріг, найменше при будові домів. При каналізаційних роботах 60 проц. грошей іде на роботизну, при дорогах тільки 40, при будівлях ще менше. Тому місто призначило і на цей рік велику суму (1 міл. 500 тисяч) на роботи каналізаційні.

З зіставлень статистики маґістрату виходить, що місяці: квітень, травень і червень дають найбільше праці при міських роботах. Фонди міста дозволять у цьому році затруднити: у квітні 2.300 людей, у травні 2.500, у червні 2.550, у липні 1.900. Спадок від червня до липня пояснюється тим, що тоді кінчаться земні роботи.

Крім згаданих вище 5 і пів міліона зол., дістає місто додатково один міліон на роботи каналові, дорогові та земні і це дасть змогу збільшити число занятих робітників на 600 людей кожного місяця, почавши від червня.

Львів має 9.000 зареєстрованих безробітних. Нема мови про те, щоби всіх їх могло затруднити місто. Але колиб воно заняло їх 50 проц., то друга половина знайде заняття на приватних роботах. Це був би вже задовільний вислід, але до нього далека дорога, бо перешкодою на цій дорозі — брак фондів.

На пресовій конференції, що відбулася 13. ц. м. у президії міста, виказував і през. Островський і референт робіт інж. Серафин зусилля міської управи, щоб затруднити якнайбільше число робітників при публичних роботах. Вказували при цім на одно нове явище, яке може принести шкоду і містові і робітникам, бо витворює нездоровий стан і дезорганізує плян праці. А саме: від кількох днів стають до робіт люди, яким некликані та працюють цілий день. Місто не виплачує їм заробітку, а складаються на них товариші, наняті до праці.

Це не може мати добрих наслідків і колиб це явище поширилося, то мусить викликати протизасоби. Додатковий міліон, призначений на роботи, може бути урухомлений щойно за кільканацять днів, а до цього часу місто не має змоги затруднити більшого числа людей. Спосіб самовільного приступлювання до праці не доведе до бажаних успіхів, бо при нагоді збільшення числа робітників у першу чергу будуть брані під увагу люди найбільш потребуючі, а не ті, які найголосніше домагаються праці.

Стільки панове референти. Від себе можемо додати, що безперечно такий спосіб одержання праці, як отсе в останніх днях задемонструвала частина безробітних, не доведе до зменшення болячки безробіття, але він є пророчистим доказом, що в цій справі мусить місто зробити багато більше, як досі. Керманичі міста мусять зі здвоєною енергією старатися зарадити лихові, бо воно справді велике і болюче.

ЮРІЙ ДОЛИНА.

З манджурської фільми.

1. ВЕСНА У СКОРОЧЕННІ.

Коли у половині травня вичалив я на станції „Маньджурія“, після 10-денної подорожі через СССР, поля руділи ще минулорічною травою; сонце стояло вже яскраве високо надімною, але могутній, холодний вітер збивав мене з ніг.

„В яку країну попав я?“ — думав я спантеличений, бо не знав, чи маю вдягати пальто, щоб захиститися від холодного вітру, чи зняти піджак, бо піт краплями виступав мені на чоло. Манджурія... Ледви кількадесять кільометрів звідсіля у напрямі півд.-заходу є озеро монгольської назви Джалай-нор. А далі? Далі — монгольський пустар, що зветься пустинею Гобі або Шамо. Вівці, манастирі визнавців Лями, вітер, бездоріжжя...

Чудна країна...

Два тижні пізніше я вже у Харбіні. Дерева вгиналися від буйного листя, а вітер сіяв скрізь дрібненьке квіття, вже переховкле від яскравого сонця.

Перед моєю хатою розіклав свій кольоровий крам продавець овочів. Учора купував я в нього чудові жовті пампельмуси. Сподобав я собі їх. Вони незвичайно соковиті і мають трохи терпкавий смак, що приємно скобоче у горлі. Та сьогодні мій продавець овочів пампельмусів уже не має. Залишилася одна і то навпів зігнила. Її вже ніхто не купить.

Або банани. Жовті вони, смашні і дешеві. Ще тиждень тому були свіжі і добрі, сьогодні підходжу до них з недовірям. Рудіють загадково, начеб у свому нутрі приховували вже зародень смерти.

Грушки. Звичайно, не наші соковиті, що покладені в уста самі у них розпливаються, але ті китайські, наприклад жовті, та смакують так, начеб були з... дерева. Вони сьогодні теж минаються. Заступають їх інші сорти, вже менше соковиті. Куплю хіба золотий вусатий ананас.

Наприкінці червня жаль мені знов цвітів. Конвалії — беззапашні — квітли день або два, півонії вянуть на очах, — троянди? Жаль сказати! Вони вмірають в руках, аж дивно, що не лишають слідів крови на пальцях.

Що таке сиплеться від ранку мені в очі? Пух якийсь. Він вкриває землю немов сніг і повно його у повітрі. Хтось сказав, що це липа. За скоро.

Так гаряче сьогодні, що важко дихати. Іотім, зненацька збиваються хмари. Грім.

Що таке нагадує мені весняні скорострілі? Що барабанить невгаваючо по сумежних покрівлях? Це град, великий як з Черемоша каміння.

В мене у кімнаті тепер повно квітистого пуху. Вітер загнав його до мене крізь відчинене вікно і воно танцює легесенько у повітрі. Дивлюсь через вікно. На дахах сумежних домиків повно білісенького снігу. Сніг цвітів і — граду.

Го-го! Липень.

Хтось сказав: „Холодні вже ночі“. Справді. У день спека, що годі дихати, а вночі буває холодно. Ходимо всі у білій тропікальній одежі і чекаємо... осени. Вона може прийти завтра і за місяць... На вулицях продають тепер бресквині без запаху, без смаку. Коли вийти за місто, вуха наповняються голосним дзенькотом цикад. Вони тут, у східній Азії, такі голосні, що китайці затюбки ловлять їх у клітки, щоб дома насолоджуватися їх гамірливим джезом.

У повітрі повно „медведок“. Це великі, досить гидкі комахи. Коли не стерегтися — залізуть за комір сорочки. У полі дозрівають „бобги“*), — багатство Манджурії.

Серпень.

Кавуни, дині, диньки. Люблять їх китайці. Сидить собі таке китайчатко на краю тротуару, заїдається динькою, а сік капає йому по бороді. Трохи як у Мурілля, навіть сонце нагадує Еспанію. Та оці диньки — це вже осінь.

(Далі буде).

*) Соя.

Доля церкви Непор. Зачаття при вул. Зибликевича забезпечена.

Повідомляють нас, що Е. Митрополит Шептицький купив від „Народнього Дому" у Львові реальність при вул. Зибликевича ч. 30 разом з церковцею Непорочного Зачаття і суміжним городом та заінтабулював усе те на згадану церкву. Ціна купна: 180.000 зол. Контракт купна-продажі підписано в суботу 9. ц. м. Таким чином усунено остаточно ту небезпеку, яка висіла від кількох літ над церковцею та її приналежностями при вул. Зибликевича.

Збомбардували Мадрид.

Комунікат валенсійського міністерства війни подає, що національні летуни збомбардували Мадрид, спричинюючи великі шкоди. Є кількадесять ранених.

Валенсійське міністерство летунства і марінарки повідомляє, що червоні летуни збомбардували й обстрілювали зі скорострілів національні становища на відтинках Бермео та Герніка.

ДИМІСІЯ ВАЛЕНСІЙСЬКОГО УРЯДУ.

Авас повідомляє з Валенсії, що премієр Ляр́го Кавалєро зголосив димісію уряду на руки президента Азані, який почав негайно наради у справі створення нового уряду.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ

Офіційний комунікат комітету оборони баскійської країни твердить, що вчорашній національний наступ на відтинку Дасіо заломився, 2 національні повзи знищено. Під Соллюбе національні літаки, кораблі й гармати сильно бомбардували червоні становища.

МОСКОВСЬКІ ВІДДІЛИ НА БІСКАЙСЬКОМУ ФРОНТІ.

Як подає Авас, національне командування вперше ствердило, що між червоною піхотою на біскайському фронті є чимало московських вояків. Полонені заявили, що **багато червоних частин складається виключно з москалів;** їх висилають з повзами у першу лінію.

КУДИ ЙДЕ БІСКАЙСЬКИЙ ФРОНТ?

Як подає Авас, національний фронт іде тепер від Кантабрійського Моря між місцевостями Басіґо й Лемоніз, через гірський ланцюг Хата, закручує коло Мунґії (близько перехрестя шляхів до Бермео й Пляпсії), дальше йде височиною понад відтинок Морга через гори на захід від Віскарґуї до Аморебієта. Лінія фронту має кілька заломань, щойно найближчі операції мають вирівняти її.

—o—

Похорони моряків з „Танжера".

Авас подає: вчора по полудні відбулися в Альмерії похорони 3-ох матрозів з англійського контрторпедовця „Танжер" (первітно розійшлася була вістка, що згинуло там 8-ох моряків). Червоні летуни і моряки несли домовини, цілий альмерійський гарнізон передефілював перед домовинами.

Виявилося, що „Танжер" таки наїхав на міну.

Нові польсько-французькі договори.

Найближчого тижня польський міністер торговлі Роман виїде до Парижа, щоби підписати 5 договорів з Францією, а саме:

1) торговельно-навіґаційний;
2) платничий,
3) контингентовий;
4) туристичний;
5) оїльничий

Страйки.

В ЛЬОНДОНІ.

Вчора вечором страйкуюча обслуга льондонських автобусів уладила великі вуличні маніфестації, що врешті не довели до ніяких інцидентів. На вчорашніх зборах рішили делеґати страйкарів 17.439-ма голосами проти 1.7776 не вертатись до праці.

У ПАРИЖІ.

Страйк фризієрів не обняв усіх фризієрських заведень. Страйкарі маніфестували вчора перед заведеннями, які працюють, при чому дійшло до сутички з поліцією.

У КЛІВЛЕНДІ ТА ПІТСБУРГУ.

Вчора покінчився страйк 27.000 металевих робітників у Пітсбурґу і 7.000 самоходових робітників у Клівленді.

—o—

По широкому світі.

Американський департамент марінарки жадав від сенату 15,000.000 доларів на будову нової морської бази над Тихим Океаном в Окленд (Каліофрнія).

Совітський уряд переніс амбасадора Юренева з Токіо до Берліна.

Італійський диктатор Мусоліні виїде до Німеччини на стрічу з Гітлером 21. червня. Італійські півофіційні кола заявляють, що з тою стрічею не треба вязати надій на німецько-італійський військовий союз.

—o—

Зі судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ 15-ОХ СЕЛЯН.

У четвер 13. ц. м. президент трибуналу оголосив на основі вердикту суддів присяглих такий присуд у бережанському процесі проти 15-ох селян з Потутор і Котова, яких прокуратор притягнув до відповідальности за провини зі ст. 129 к. з. (погроза проти урядовців), ст. 163 к. з. (участь у збіговищі) і ст. 236 § 1 к. з. (побиття). І так 1) **Т. Сенькова** засудив на спільну кару **трьох років вязниці** з зачисленням слідчого арешту; 2) **В. Баричку на 2 р. вязниці** з зачисленням слідчого арешту; 3) **Г. Корбила на 2½ р.** вязниці; **4) М. Хичія, 5) Ів. Хичія, 6) Г. Зассія 7) Я. Ковальчука і 8) П. Бесагу по** одній році вязниці; 9) **І. Левицького на 1 р.** вязниці, але з припиненням виконання кари; 10) **М. Климку і 11) М. Валькова по 8 місяців** вязниці з припиненням; 12) **Ольгу Бесагу** та 13) **Ольгу Фатюк по 6 міс.** вязниці з припиненням кари а **В. Лапуньку і Б. Лапуньку увільнив від вини і кари.**

ВДРУГЕ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ

В пятницю 14. ц. м. перед судом присяглих у Станиславові станув удруге Михайло Остапюк, студ. богосл. та учит. Ольга Шандрівська, яких прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 156 к. з. (**накликування до непослуху**). Обоє **відповідали вже в лютому** ц. р. перед судом присяглих у Станиславові, і тоді присяглі **судді заперечили** їх вину. Одначе трибунал скасував вердикт суддів присяглих і обоє підсудні станули вдруге перед судом. Акт обвинувачення каже, що підс. М. Остапюк, голова „Марійського Кружка" в Радчі і підс. О. Шандрівська, яка вела дитячий садок у Радчі, повели „протишкільну акцію" між шкільними дітьми. Тому діти місц. вселюдної школи відмовлялися співати польські пісні, не хотіли слухати польської історії та домагалися, щоб їх учили співати українські пісні. Коли учителька усунула з кляси ученика Миколу Остапюка — каже акт обвинувачення — за те, що він співав нац. гимн „Ще не вмерла Україна", тоді М. Остапюк співав далі під дверима і на подвірю. Одночасно 13-літній ученик Василь Вацеба відгрожувався пястуком учительці. Крім того — каже акт обвинувачення — малі ученики зневажали словами Польщу, оповідали про знущання поляків над українцями і т. д. Підсудні заперечили вину. Трибуналові проводить віцепрезидент окружного суду Кадув, обвинувачує прок. Грембалович. Підсудних боронить адв. д-р Диденко.

Літературна сторінка.

Що дав нам наш літературний конкурс?

Із сотні присланих до нашої редакції рукописів на оголошений нами конкурс короткої новелі вибрали ми 22, які вважали за найкращі. Тепер черга на наших читачів висловити свою думку: які з них вони поставилиб на першому, другому і третьому місці. Кожний може зробити це звичайною листівкою, зазначуючи новелі по черзі або вказати тільки на одну чи дві, з мотивами або без. При кінці місяця червня проголосимо вислід конкурсу.

Коли брати на увагу дотеперішні такі самі конкурси, то треба із вдоволенням ствердити, що рівень останнього значно кращий. У конкурсі взяли участь здебільша аматори себто не письменники, що мають за собою вже книжки і деяке імя. Неодин з них володіє добре літературною мовою або бодай проявляє літературний хист.

Єдине слабе місце всіх творів — за мінімальними винятками — це недостача тем, сюжетів. Автори слабо здають собі справу, що новеля або оповідання мусять мати якийсь головний мотив, довкола якого автор може виводити постаті, зображати події. Найчастіше наші автори йдуть за якимсь одним дуже слабо зарисованим настроєм і пробують передавати свої почування напів поетичною мовою. Це дуже поширене явище в усіх дебютантів, що відчувають потребу писати, а не мають теми, не знають від чого почати і на чому скінчити.

Є ще і другий рід творів, дуже споріднених з більшістю нашої популярної літератури: це твори з якоюсь моральною або патріотичною тенденцією. Вони слабі не тим, що мають тенденцію; навіть тенденція може не псувати цікавого оповідання, — а слабі вони тим, що саме до похвальної тенденції не мають нічого додати — не мають того цікавого оповідання, на яке ми чекаємо. Неодин із присланих рукописів підходив би до популярного часопису не для інтелігенції, для тих читачів, які потребують іще постійно пропаганди для підтриму їх національної свідомости.

Як ми мали нагоду чути від деяких читачів не всі видруковані нами новелі зустрілися з одноковою оцінкою; саме ті, що одним подобались, інші вважали за негідні друкованого фейлетону.

Три типи повістей до смаку публики.

Англійська коронація стала притокою до появи великої кількости книжок. Появилось не тільки багато принагідних „підручників", що пояснюють ріжні форми коронаційного церемоніялу та дрібненькі відхили від нього, але і неодна книжка з цікавим історичним матеріялом. Новий король входить на престіл рівно 100 літ після королеви Єлисавети і це спонукало „Літературний додаток Таймса" дати ріжні огляди розвитку літератури та смаку публики за останнє століття. Серед цих поглядів находимо один, що може цікавити теж читачів неознайомлених з англійською літературою, тому, що його загальні рефлексії мають значіння теж для публики інших народів.

Стаття „Типи популярної повісти" пригадує поділ зроблений одним англійським критиком у 1870 р. на три головні роди: повість легку, сензаційну і звичайну, просту. На низці прикладів за останнє століття критик „Таймса" стверджує, що симпатії публики рідко йшли в напрямі книжки, яка зберегла свою літературну вартість. Так було тільки з „Клюбом Піквіка" Діккенса, що почався друкувати у місячнику саме тоді, коли королева Вікторія ввійшла на престіл. Той успіх повторився ще з іншими вартісними творами сім разів від 1837 до 1863 р. — отже дуже мало, коли зважити величезну книжкову продукцію популярних повістей в Англії.

Широке коло читачів цікавиться напереміну повістями легкими, сензаційними і простими зворушливими історіями. Дуже точно статистика прилюдних і приватних книгозбірень, як теж видавництв, показує, що симпатії читачів появляються і щезають, наче морські хвилі або бацилі — часто не можна їх появи не то передбачити, але навіть розяснити пізніше. На здоровий розум виходило би, що публика буває ріжноманітна, тимто вона позиналаби читати з захопленням усякі книжки відповідно до свого індивідуального смаку. Тимчасом публика підлягає у лектурі загальним настроям, такій самій психозі, як у моді та суспільних рухах.

Згадаймо тільки один приклад незрозумілого книжкового успіху. У 1844 р. появилась тритомова повість „Тріюмф часу", у 1845 р. двотомова „Гора Сорель" під фірмою „Автор Двох старих оповідань". До 1846 р. цей автор не видав нічого, — його забули. У 1846 р. появилась повість „Емілія Виндгам", на якій було зазначене „Автор Тріюмфу часу та Гори Сорель". Ця повість мала такий успіх, з яким не могла рівнятись ніяка інша в 70, 80 або 90 рр. в Англії. Її авторкою (ніхто про це тоді не знав) була жінка Кальдвел, заміжна Марш, мала 50 літ і семеро дітей. Вона знала прегарно смак середньої інтеліґентної кляси і його тугу за тим, що їй видавалося „поетичним".

Геройка „Емілії Виндгам" молода, гарна жінка, якої батько банкрутує і божеволіє, — старий адвокат, що рятує помотані справи, закохується в дівчині, — вона хоч має нареченого на війні, жертвується для батька, її подружжя нещасливе, але вона несе свій хрест, поки не переможе всіх труднощів. Так виглядає повість „проста", над якою міліони читачів проливає сльози.

Анґлійські критики навіть найшли рецепту: що саме має бути у „простій" повісти тої доби — діти, старша симпатична дама, анґліканський духовник і геройська мама, що терпить через свою закохану доньку. Одна така повість з „кольосальним" успіхом мала заголовок „Моя мама і я: Любовна історія дівчини".

Як виглядає сензація т. зв. кримінальна, історична чи еротична приблизно всі знаємо. Нераз такій сензації допомагає конфіската книжки, як це було в останньому році з польською повістю Зеґадловіча „Змори", в Англії в останніх роках з повістю Джойса „Улїссес" або Льоренса „Леді Чаттерлей". Сензаційна повість приходила до нас з Англії з Конаном Дойлем і Рідером Гаґгардом. Тепер читаємо Філіпса Оппенгайма. Просту зворушливу повість постачають Марія Кореллі, Фльоренсія Барклей і Гол Кейн — найбільше читані автори в Англії.

Так зв. воєнна повість мала в Англії найбільшу кількість читачів при таких творах як „Чотири їздці Апокаліпси" Ібанеса, „На Сході нічого нового" Ремарка і „Сержант Ґріша" Арнольда Цвайга

Закарпатські поети.

Розглядаючи будьякий твір, що повстав по тамтому боці Карпат, у нас ніколи не забувають додати декілька слів ніби виправдання: і недавнє культурне пробудження, і низький рівень освіти, що вимагає ще не літератури, а „просвіти", і відірваність від життєдайних джерел національної творчости. Все те має оправдувати ту поблажливість, з якою — автім завжди доброзичливо, а то й захоплено, — приймають у нас кожний літературний почин Закарпаття. Та, які не булиб обставини, тамошнім письменникам ледве чи приємний такий тон у відношенні до їх писань, як до чогось неповновартного, зваживши те, що вони вже свідомо хочуть вростати у всеукраїнську літературу, хоч це ще кволі і часом невмілі спроби, але саме те намагання включити себе в загальне річище української літератури дуже характерне. Яскраво можемо відмітити за останні роки етапи зростання, бажання обхоплювати щораз-то ширші обрії та досконалити саму технічну роботу над оформленням творів, уже з деякими вимогами.

Такі гадки насуваються, коли розглядаємо дві недавно видані збірки — В. Гренджі-Донського й М. Рішка.*) Багато там іще примітивности в тематиці та оформленні, що із погляду літературної вартости ще не в силі задоволити та водночас перспективно помічуємо там і спромоги народжуваної літератури. Цього не можна забувати там, де літературні видання ще такі нечисленні. Автім деякі уваги треба підмітити.

Порівнюючи обі збірки, бачимо їх засадничу відмінність. Вірші Гренджі-Донського розіспівані, так, що часто задля співучої ритміки автор задоволяється банальним змістом, врештою й ритміка в нього не надто переконлива — ніколи не знати, чи автор свідомо зміняє ритм (т. зв. „перебої"), чи просто капітулює перед технічними труднощами. Там, де автор переходить з лірики в „епос" („За волю срібної землі"), дістаємо майже прозу, лише в ритмічній формі. Враження взагалі таке, що автор забагато „співає", а замало працює над оформленням віршa, задоволяючись нескладною формою. Те, що народня пісня також часом „нескладна" — не може бути виправданням, там, де ми хочемо дати свідомий літературний твір, а не виспівані почування та настрої, що, навіть найкращі, самі про себе ще не є поезією.

У Рішка — друга протилежність: він віршує „на холодно", себто переповідає у досить доброму оформленні загально знані фрази, не дбаючи про те, щоб сказати щось власного. Всеж уже деяка культура віршу, хоч і нескладна, у Рішка (та ще в другого тамошнього поета — Зореслава) казалаб, що поезія Закарпаття повинна йти саме почерез таку школу — почерез ґрунтовне засвоювання поетичного ремесла, без якого годі подумати собі хоч трохи поважного розвитку закарпатської поезії, так, як самим темпераментом та доброю волею, але без техніки годі грати добре в футбол. А добрий вірш — як виграний метч

с. г.

*) В. Гренджа-Донський: Тобі, рідний краю. Ужгород 1936.

М. Рішко: Гірські вітри. Ужгород 1936.

Хроніка.

50-ЛІТТЯ ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ.

Рівно 50 літ тому появилась книжка італійського письменника Едмонда Де Амічіс, що обіхала ввесь світ „Серце". За кілька місяців мала вона 50 видань. Імя письменника, що дав ідеальну вимріяну книжку для молоді стало таке популярне, що всі хотіли його бачити, всі чути. Він їздить по містах з відчитами і мешканці замісць коней тягнуть його повози, він дістає щодня сотні листів з цілої Італії та з широкого світа. За два місяці „Серце" переклали на 18 мов. В Японії читають цю книжку як підручник національного виховання. Книжку Де Амічіса читали з найбільшим захопленням поневолені народи. Поруч „Робінзона", „Гуллівера" і „Дон Кіхота" вона стала найчастішим шкільним даруноком. Сам Де Амічіс пишучи „Серце" не здавав собі справи, що дає архитвір

СПРАГНЕНІ КНИЖКИ

Коли вірити „Літературному Ленінградові", то перша частина повісти Ю. Тинянова п. з. „Пушкин" мала такий успіх, що пів години після її появи покупці заповнили всю салю та коридори центрального видавництва. Ті, що не могли дістати книжки не вірили, що її нема вже на складі і треба було того самого для показувати гостям порожні полиці

ВЕЛИКИЙ ЕСТОНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК

У Талині почала виходити Бібліотека німецьких перекладів з естонської літератури. Естонська література зовсім незнана в Европі. З першого виданого там тому знайомимось з іменем найбільшого сучасного естонського прозаїка А. Г. Таммсаре, якого твори появились досі у шведських, фінських і лотиських перекладах.

ЛОВЕЦЬКІ ІСТОРІЇ РУМУНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА

Міхаіл Садовеану має за собою кільканадцять томів повістей та оповідань. Його останній том „Оповідання мисливців" нагадує його перші твори — спокійні, реалістичні. Автор — ловець, що любить дуже природу і нерадо вбиває звірину, а волів стежити за нею. У книжці є спомини про ріжних людей, між іншими про Панаїт Істраті.

ДРІБНІ ВІСТКИ

— Союз німецьких письменників у Ню Йорку призначив 2500 дол. нагороди за найкращий твір за рік 1937, який дасть німецький автор у краях поза Німеччиною.

— При професійному союзі польських письменників у Варшаві утворили окрему секцію перекладачів, що має стежити за перекладачами чужинних творів, щоб вони мали добру літературну мову

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Слідами Льоренса.

Велика Британія висилає часто на далекий Схід найбільше здібних відпоручників, що належують справи незвичайно великої ваги. Правда, це не легке завдання, тому від довшого часу був висланником Великої Британії славний Льоренс.

Глюб на горизонті.

Льоренс має пятьох наслідників, що виконують його працю, пятьох тайних людей продовжає розвідчу і пропагандивну роботу, що виконував сам один Льоренс. Перший — це полковник Глюб, чоловік із довгою бородою — як його прозвали бедуїни. Знову англійці охрестили його коротко: „Святий Людвик Бедуїнів". Недавно задумав Льондон жертвувати Глюбові золоту медалю королівського товариства „Центральної Азії". Багато-багато прогайнували часу, поки віднайшли Глюба. Він перебував у Трансйорданії — де лагодив спори серед бедуїнів.

Полковник Глюб — це енергійна й впливова людина, що зуміла вдержати 60 тисяч бедуїнів у своїх руках, коли в Палестині прийшло до великих непорозумінь.

Наслідник-дивак.

Другий член тайної пятки — це Джон Фільбі, що вповні пересяк арабською культурою та музулманською вірою. Він мешкає у старій хатині в Мецці та говорить всіми арабськими діялектами. Так живе старий дивак, що теж зачисляється до гідних наслідників Льоренса. Життя його нічим не замітне, бо ж він в останніх часах замкнувся в нетрах незнайомого середовища.

Чудотворний паша.

Сьогодні ніхто не найшов ще третього члена розвідчої пятки. Кажуть, що про нього загинули всі чутки. Він називається П. Паша. Одначе в останніх часах розійшлися поголоски, немов би Паша ожив та перебував серед арабів. Скільки в цьому правди, ніхто сьогодні не знає, лише араби від часу до часу розповідають про нього дивовижні історії.

Одні говорять, що П. Паша частенько ъ них являється, то знов зникає, як метеор. Оповідають, що він має „літаючий диван" із казки „Тисяча й одна ніч".

Всі араби вірять, що П. Паша є невидимий і присутній на кожному кроці. Він завсіди знає всі тайни та чує де що говорять.

„Ключ Азії".

Четвертий член розвідчої пятки називається Б. Томас. Проминуло 15 літ, як був він порученцем у Мезопотамії. Найшов його Джон Фільбі. Сьогодні це любимець усіх арабів.

Врешті пятий — це К. Й. Едмонд, один із визначних членів розвідчої служби, що виконує велику місію у своїх мандрівках із Европи на Далекий Схід. Годі дивуватися, що прозвали його „ключем Азії". Льондон може спокійно спати, коли оцей ключ замикає азійські брами

Ще про людей, що збирають ріжні предмети.

Часто зустрічаємо людей, що провадять інше життя, ніж загал. Їхня праця, думки — виглядають нераз дивовижні. Одначе густо-часто, це люди великої ваги.

Неймовірна пригода.

Одного разу льорд Третон вибрався на прогульку лодкою. Веселий молодець плавав спокійно серед розбурханих филь великого моря. Нараз трапилася погана пригода. Лодка вихилилася, а молодий Третон впав у море.

Довго-довго змагався з хвилями моря. Акула відгризла йому палець з дорогоцінним перстенем. Перстень цей зберігав кожний член роду Третонів. Незабаром акулу зловили, а в її шлунку найшли перстень. Від цього часу багатий льорд започаткував збірку вартісних памяток.

Жахливі спомини

Справді, не всі дивилися з признанням на працю молодого льорда. Бо-ж частенько його кімнати виповнювали ріжні гудзики, частини вбрання чи зброї. Одначе незамітні — старі предмети нагадували нераз багато ріжних подій чи людей. Серед старих предметів було дві золоті обручки з датою вінчання. Це шлюбна памятка молодої пари, що найшла смерть у морі. Підчас подорожі кораблем трапилася жахлива катастрофа. Подорожні вісіли з човна. Одначе їхній рятунок був неможливий. Розбурхане море коротенько носило непрошених гостей на своєму хребті. Одні топилися серед жахливого крику, другі знову стали жертвами акул. Також і молода пара дісталася в обійми рекінів. Одначе їхні перстені чудом врятувалися.

І жінки мають теж манію збірки.

Сьогодні зустрічаємо незвичайно багато людей, що збирають найбільш фантастичні предмети. Часто запримічуємо великі колекції залізничих білетів, ріжних чеків і банкнотів, гудзиків, старих сорочок, чи недокурених папіросок.

Підчас політичних розмов покійного Штреземана, проходжувалася нервово біля кімнати великого мужа молода гарна пані. Ввесь час глядів на молоду жінку детектив, бо гадав, що це „темний тип". Одначе справа швидко прояснилася, коли Штреземан покинув кімнату розмов. Тоді молода жінка вбігла до столу й скоренько забрала недокурені папіроси політиків. Усі зрозуміли, що це невинна людина — збирачка недокурених папіросок славних людей.

Нераз трапляються ще більш дивовижні памятки. От хочби збірки американця Бремера, що заповнив свої кімнати предметами зі золотих весіль. Він завсіди заїздить на золоті весілля, хоч нераз його не просять. Знимає щасливі пари, що діждалися золотого весілля, списує прізвища гостей та назви їди.

Опісля вручує гостям копії фотографічних знимок.

Знову Ришард Арнольд збирає любовні листи славних пар.

Годі повірити, що цей скромний молодець назбірав уже кільканадцять кільограмів ріжних листів, які незвичайно цікаві.

Нераз бувають гумористичні, ніжні, чутливі та глумливі листи залюблених, що відкривають свою душу. Одначе Арнольд переконався, що зміст тих листків нічим не ріжниться від старих — споконвічних, любовних писань. Він незвичайно береже любовні листи та належно їх пересковує. Кожний лист вписує до відповідної картотеки, сегрегує на групи та записує коротенький зміст

Заміняли дітей.

В 1922. році вислали з Ясіня на Закарпатті багато бідних дітей до сиротинців. Між іншими забрали дітей военної вдови Марії Андруховичової: 9-річного Василя і 6-річного Івана Сергійчука Оленчного. Дітей відвезли до сиротинця в Севлюші. Там побули вони якийсь час, а відтак пороздавали їх у найми до заможніших селян на Закарпатті. Декотрих післали аж на Чехи. Такі діти нераз тиняються в наймах між чужими людьми, не знаючи свого власного прізвища, народности і походження. Прикладом може служити маркантний випадок, що стався в останніх часах в Ясіні.

В 1931. р. вернувся з сиротинської мандрівки один хлопець, що пробув 2 роки в Севлюші, 4 роки в наймах у Нових Кленівцях, 3 і пів року в Уретіцах коло Хрудіма, де вчився ковальства. Він носив зі собою метрику Івана Андруховича і вживав того імени. З дому вийшов малим, матері не памятав, не орієнтувався добре в Ясіні, і тому зголосився в Ясіні до громадського уряду. Громадський опікун признав його за сина вдови Марії Андруховичової. Згадана жінка протестувала проти того, бо ж сумнівалася, чи це її син, але громадський опікун сміявся, що „змітується Багря свого теляти", і жінка заспокоївшись, приняла чужу дитину за свою. Так жили вони аж до 1937. р. Між тим приділений син оженився і як повнолітний вибрав з... ощадности, що зісталися по батькові в сир... ській касі.

Мати пошукувала і другого сина і в зв... роки повідомлено її про старшого сина, що но... сив імя Васичук Василь подібно до її дівочого придомку. Пізніше повідомили її про молодшого сина Івана. Жінка тепер ще ліпше почала сумніватися в правдивости приділеного сина, що вже прожив з нею 6 літ та привів до дому ще й невістку.

В місяці березні ц. р. зійшлися два молоді хлопці в поїзді. Один вертався з Чех, другий зі Словаччини. Оба йшли до Ясіня. Слово за словом і вийшло, що вони брати та оба йдуть до Ясіня до своєї мами. В Ясіні старший хлопець орієнтувався слабо, а малий взагалі не орієнтувався. Пішли вони до громадського уряду і громадський опікун ствердив, що в Ясіні таких прізвищ нема. Всеж таки велів покликати вдову Андруховичову, котра часто докучала йому шукаючи за своїм другим сином. Андруховичова прийшла і при конфронтації старший хлопець пізнав свою маму, а мати його. Відійшли до дому всі троє і тоді вже й молодший хлопець пригадав собі дещо з діточих літ. Приділений син Іван опинився через те в прикрій ситуації, бо прибули аж два дальші сини. Лишився він без мами й без прізвища. В справу замішалася й жандармерія та по довшім слідуванні вдалося ствердити, що цей приділений син не є жадним Андруховичом, але Іваном Сергійчуком Оленчним. Мати його померла, коли мав шість тижнів. Недокладність урядова дала йому маму на 6 літ і зробила його на 2 роки молодшим, а також спричинилася до того, що носив 15 літ чуже прізвище.

Мама хлопців мала придомок Б... Базиньчук. З того зроблено Васичука та з... лено прізвище хлопців. Ось до яких ускладнень, до яких правдивих романів та сензацій доводить недбайлива поведінка деяких урядовців.

—o—

ПОМЕРЛА ПІДЧАС ОПЕРАЦІЇ СВОЄЇ ДИТИНИ.

У міській кліниці в Дебрецині трапилася перед кількома днями несамовита подія.

Якась жінка на прізвище Сімон прийшла до кліники зі своєю 8-літньою дочкою, щоб дитині зоперували мігдали. Мати страшно любила дочку й побоювалася за життя своєї дитини. Підчас операції мати ждала на коридорі. Раптом вона голосно скрикнула і впала без чуття на землю. Негайно позбігалися до неї лікарі, але всі рятункові заходи були безуспішні. Мати вмерла на удар мозку не відзискавши памяти. Дочка, якій не сказали нічого про смерть матері, вийде небавом здорова з лічниці.

—o—

ДОГНАПЕРИ.

Жили собі в Америці спокійно кіднапери, надіючись, що найбільшою загрозою стане для них конкуренція нових професіоналів. На американському овиді зявилися цим разом грабіжники ...собак і котів.

Від довшого часу напливали до американської поліції скарги від власників собак і котів, що якісь незнані злочинці крадуть їм їхніх улюбленців. Грабіжники домагалися окупу й заобовязалися звернути звірят цілих і здорових. Двох догнаперів впало на оригінальну думку. Вони вкрали двох хортів, які здобули уже дві на собачих перегонах великі грошеві нагороди. Хортів перемалювали вони на чорно і зголосили до перегонів. Але ветеринар пізнав, що собаки помальовані. Поліція перевела слідство і заарештувала обох догнаперів.

—o—

ШКОЛА ДЛЯ ГРАБІЖНИКІВ.

Цим разом відкрили таку школу не в Америці, але в... Бомбаю. Перед кількома тижнями бомбайська поліція попала на слід школи, що уладжувала спеціяльні курси для грабіжниць.

Цікаве, що до тої школи приймали тільки гарних молодих дівчат. Курс тривав 3 місяці. Після закінчення такого курсу мусіли учениці практичною роботою виказати, що засвоїли собі відповідне знання. Перші виступи дівчат-грабіжниць відбувалися під контролею „учительського збору". Коли перші спроби виказали „працездатність" учениць, дозволяли їм працювати на власну руку, але учениці мусіли віддавати частину своїх приходів власникові школи. Поліція накрила цілу школу, учителів та кількох учениць.

НОВИНКИ.

— **Опера Лисенка „Ноктюрн" і Ніщинського „Вечерниці"** будуть повтореві як шкільна вистава в пятницю 21. травня 1937., в год. 4 попол. в салі Великого Театру. Ближчі інформації в слідуючому числі

— **Для мешканців при вул. Листопада** і сумежних вулиць Маслосоюз відкрив нову крамницю з набілом при вул. Листопада 62. 23/50

— **Літній розклад їзди** на державних залізницях буде обовязувати від 22. ц. м. Всі пасажирські потяги будуть приспішені з винятком деяких потягів, що зогляду на велику фреквенцію і більше обтяження вагонів будуть на кілька мінут припізнені. На лінії Вильно—Львів—Букарешт—Констанца установлено пару поспішних потягів, що служитимуть для потреб транзитового руху між балтійськими державами і Близьким Сходом. Між Львовом і Заліщиками на Тернопіль і Чортків будуть введені на пробу моторові потяги.

— **Ліцеї в гімназіях „Рідної Школи".** Довідуємося, що на 12 гімназій „Рідної Школи" концесії на ліцеї дістане 11 гімназій. На разі не дістане концесії на ліцей тільки гімназія „Рідної Школи" у Стрию.

— **„Свято Чорноморської Фльоти"** заповідається цікаво. Як довідуємося, виступить на цьому святі із своїми спогадами ляйтнат Чорноморської Фльоти Святослав Шрамченко, запрошений комітетом. Хор богословів відспіває спеціяльно на це свято уложений композит. Нижанківським музичний твір „Українське Чорне Море" (слова Завадовича).

— **Ступінь доктора фільософії** з відзначенням на гуманістичному виділі університету у Львові осягнув **мр Ярослав Рудницький** на основі ригорозу та наукової праці про топографічні назви Східних Карпат (Бойківщина). Промоція відбулася в суботу 15. ц. м. вполудне у великій університетській авлі. Промовляв б. професор словянської фільольоґії д-р В. Ташицький.

Ґрафічний конкурс

— **Хто виграв на льотерії.** У вчорашнім тяганні Клясової Льотерії впали такі виграні: 15.000 зол. на ч: 65717; 5.000 зол. на ч: 69875, 90565, 133462; 2.000 зол. на ч: 5067, 6247, 7090, 20128, 20725, 29582, 36416, 43460, 57379, 58055, 67336, 69507, 70263, 78807, 77207, 87584, 131764, 133856 138121, 157226, 162382, 162756, 187524; 1.000 зол. на чч: 5234, 6120, 17265, 20289, 36797, 40484 40809, 53164, 54683, 60137, 62655, 63625, 65770, 74322, 74875, 101376, 139061, 158795, 161255, 162364, 164088, 170546, 175965. 179884, 184275, 190564.

— **Карають за невивішення прапору.** До львівського Городського Староства прийшло 40 доносів на тих власників реальностей, які не вивісили державних прапорів. Перші дві розправи відбулися нині перед старостинським суддею м-ром Лисим, який покарав Володимира Рогатина, промисловця (Кохановського 15а) гривною 30 зол. і Іванну Балонь (Кульпарківська 27) гривною 20 зол. Обоє покарані є греко-кат. обряду. Сверги покарав суддя гривною 20 зол. Павла Плишкевича і його брата Петра гривною 30 зол. за те, що оба голосно говорили підчас наказаної жалібної тиші в дні 12. ц. м.

— **Плямистий тиф у Снятинщині.** У снятинському повіті ствердили в останніх днях кілька занедужань на плямистий тиф у громадах Альбінівка, Тростян і Пільники. Староство заборонило відбувати в цьому повіті відпусти і виходити жебракам із тих громад до інших.

— **Ліки подешевіють.** Під натиском міністерства суспільної опіки аптикарська організація рішилась обнизити ціни медикаментів. Нову аптикарську тарифу оголосять в найближчому часі.

— **Страйк шевців у Львові.** Шевські робітники розпочали страйк, тому що працедавці відкинули їхні домагання. З почину інспектора праці мала відбутися конференція. Одначе працедавці відложили її на пізніше, наслідком чого робітники застрайкували.

— **Напад сільських комуністів.** В селі Черніеві станиславівського повіту сталася подія, що кидає яскраве світло на умовини громадянської праці по деяких наших селах. На Антона Гнатушка, діяльного члена всіх місцевих товариств, коли вертав вечором із читальні до дому, напало кількох місцевих парубків комунарів і побили його до непритомности. Це була пімста за те, що ідейні громадяни викинули комуністів із національних організацій, відсепаровуючи їх та всяких людовофронтівців від національного громадянського життя. — **„Стан. Вісти".**

— **Новий папський нунцій у Варшаві.** В суботу 15. ц. м. приїхав до Варшави новий папський нунцій архиепископ Филип Кортесі. Нового нунція витали на залізн. двірці представники влади і духовенства.

— **Львівська хроніка.** Як повідомляє управа міських плянтацій, на вулицях Львова росте 13.188 дерев, т. зн. коло 5 тисяч більше, ніж тому пять літ. — Міська управа рішила розвести загальну акцію нищення щурів, що роблять великі шкоди в пивницях і магазинах. — В паровій лазні при вул. Біжничій втопилася у ванні якась незнана жінка наслідком серцевого удару. — У звязку з крадіжю в церкві св. Николая у Львові арештовано Григорія Котюка. — В мешканні при вул. Валовій отроївся вероналем промисловець Андрій Ш. наслідком поліційного доходження, яке ведено проти нього за сексуальні вибрики.

— **Згоріла копальня.** У Стрільбичах самбірського повіту вибухла пожежа в закопі Копальняної Спілки. Згоріла машинова галя з машинами, що обслугували помповий рух. Шкоду обчисляють на 7.000 зол.

— **Краєва хроніка.** В Сокалі застрілився лісничий ординації Дідушицьких з причини нервового розстрою. — В Кальнім пов. Бережани чотирьох озброєних людців напало на мешкання Едмунда Візмана, управителя дібр, і стероризували його револьверами, забрали рушницю та інші предмети. — Коло Сосниці на північ від Перемишля грім ударив у дерево і вбив 11-літню дівчину та дві корови.

— **Україніка.** Знаний сучасний мадярський композитор Бейля Барток в останнім томі „Архівум Центро-Европеум", що його видає в Пешті Лукініч, містить статтю про українську народню музику. Беручи в основу свого розгляду найкращий, як він сам говорить, збірник українських народніх пісень з карпатських околиць, складений Філяретом Колессою, Барток каже, що в цій збірці до 60 відсотків мельодій — нововоугорського походження. Ново-угорські мельодії взагалі, на погляд Бартока, мають великий вплив на українську народню музику в цілому не лише в Карпатах. Одночасно Барток зазначує, що старо-угорські мельодії не мали ніякого впливу аа українські мельодії. Стаття надрукована у французькій мові. Барток послугується старою термінольоґією, називаючи нас „рутенами", але відразу-ж на початку статті зазначує, що „рутени — це та частина українського народу", яка живе по цей бік Карпат. (*У. Сл.*).

— **Обнижка самоходової тарифи.** Вісімсот власників пасажирських самоходів обнизило тарифу за їзду на 30 прц. За переїзд до двох осіб за перший кільометер беруть 70 сот., за кожний дальший по 40 с. За переїзд понад дві особи за перший кільометер 80 сот., за кожний дальший 50, незалежно від числа перевожених осіб. Так зробили у Варшаві, а тимчасом у Львові шофери друть за їзду, кілько вдасться. Невже нема кому занятися тою справою у Львові?

— **Язва хрущів.** В деяких сторонах корінної Польщі появилися масово хрущі і роблять великі знищення на деревах, яким вигризли до тла листя. Найбільше потерпіли дуби. Населення приступило до масового нищення хрущів.

— **Пімстилася за невдачу при матурі.** В гімназії ім. Ем. Плятер у Кракові сталася характеристична для наших часів подія. Учениця Голендер, жидівка, довідавшись, що не здала матури, кинулась на коридорі на очах усіх учениць на вчительку з лайкою і побила її. Голендерівну видалили зі всіх шкіл у Польщі, а крім того жде її судова відповідальність.

З опери.

Великий Театр: „ФАВОРІТА", опера в 4 актах Доніцеттія, лібретто Скрібого. Виконавці: солісти оперової кляси Адама Дідура.

Легка, мельодійна музика, цікаве, живе лібретто — ось прикмети опери „Фаворіта". Поодинокі партії не насувають великих труднощів виконавцям і тому, здається, вибрав Дідур „Фаворіту" на попис для своїх учнів.

Опера вийшла під музичним і режисерським оглядом бездоганно, так що численно зібрана публика була дуже щедра в оплесках. Місцями може навіть за щедра.

З поодиноких виконавців на перше місце вибилася п. Евгенія Зарицька (чомусь на афішах Зажицка!). Співачка висвободилася із початкової голосової недиспозиції і вже при кінці акту голос її набрав звучности та повноти. Дует з королем, сцена з листом і ціла кінцева сцена під монастирем — вдоволили під кожним оглядом. Також і гра Зарицької вказує на сценічний талант молодої співачки.

Партію короля Альфонса відспівав українець Теодр Юськів, гарний і культурний баритон. Голос Юськова свіжий, молодий, у піянах теплий і звучний. На сцені Юськів чується добре і ролю відіграв поправно.

Новаковський Маріян у ролі ігумена Бальтазара виказав високу клясу голосу і має право надіятися гарних успіхів. Його бас один з гарніших, які Львів виводив на сценічні дошки.

Тенорову партію (Фернандо) відспівав Здзислав Альба, темпераментний як актор і голосово добре вивінований. Тільки в горішніх реґістрах не виказував ще належної певности (сцена з Леонорою під хрестом!).

З менших роль треба відмітити: Софію Чепелівну як Інес і Михайла Рибчина як королівського старшину.

Хори й орхестра Консерваторії ім. Шимановського та Львівської Фільгармонії завдяки диригентові Лереророві немало причинилися до успіху молодих співаків і цілої імпрези. Р. К.

З концертової салі.

КОНЦЕРТ „БОГЕМИ" У ЛЬВОВІ.

Симпатичний дівочий квартет „Богема" виступив 14. V. із власним концертом у салі Театру Ріжнородностей. Квартет виконав низку творів лекшого характеру, між якими вибивалися твори В. Балтаровича, найкращого з представників української легкої музики.

Пані Соботівна, Войцеховська, Михайлюківна і Купчинська всі мають милі голоси, знаменито опановують стиль виконання такого роду музики і дуже добре зіспівані. Слідно в них теж великий вклад праці.

При фортепяні був В. Балтарович дуже на місці.

Публики було, правда, небагато, зате вона гучно витала милих співачок. Р. Сімович.

☦ Посмертні згадки.

Дня 11. травня ц. р. помер у Кругелі Великому під Перемишлем у 24. р. життя ФЕДАЧИНСЬКИЙ СТЕФАН, редактор двотижневика „Прорив". Величавий похорон молодого ідеаліста відбувся 13. травня при участи непроглядних мас довколичного селянства та доволі численного громадянства з Перемишля. Помершого на вічний супочинок відпровадили: о. декан Войтович П. з Негрибки, о. Мягкий Ю, о. Голинський П. з Перемишля, о. Гура Т. з Торок, місцевий парох о. Дм. Онишко та місцевий латинський парох. В-останнє попрощали Покійного: о. Гура, о. Онишко й редактор м-р Костюк Ю. Покійний залишив по собі великий жаль у всіх тих, що його знали ближче. В. Й. П.

Дописи.

ЛЮБЛИН.

Свячене в Люблині. На Великдень 2. V. звела Сл. Б. відбулося свячене в салі біля церкви (Люблін, Зелена 3). Свідки посвятив гр.-кат. священик; співав місцевий церковний хор. У свяченім при багато заставлених столах взяло понад 50 осіб. Опісля відбувалася в тій самій салі забава, що затягнулася до пізної ночі. Треба підчеркнути, що цього року на свяченім завидоти більше число заточенців, як в інших роках. Одна заввага: На Холмщині і Підляшші є більше число українських ветеринарів у держ. і самоврядних установах, але їх чогось тут не видно: ні на українських богослуженнях, ні на наших забавах, ні на свяченім. А і між ними, на жаль, і такі, які колись визначалися між львівськими студентами...

Провідна неділя в Люблині. На проводи, як що року, православні українці вислухали Сл. Б. у своїй церкві на прав. цвинтарі в Люблині „в липах" (Липова вул.) і відправляли панахиди на могилах. Після обіду відбулося спільне свячене для українських дітей (правосл. і гр.-кат.) у салі українських емігрантів, при вул. Крак. Передм. напроти парку, де є українська вражинна. В салі емігрантів є також українська школа для дітей. До дитячого свяченого причинилися багато й українці гр.-кат. (збірка). Така дитяча спільнота українців з різних кінців України робить дуже додатне враження. На дітей робить це також велике враження і наслідки видко: діти цікавляться всім, що є українське, що діється на українських землях; пильно ходять до церкви, служать радо до Сл. Б. і т. д. — У гр.-кат. церкві відбулася тоїж неділі також торжественна Сл. Божа.

М.

Спорт.

ПРОГРАМА ЗМАГАНЬ.

Неділя, 16. ц. м.

Грище Лехії (40 п. п): год. 4. попол. змагання за мистецтво А-класи: Україна І В — Лехія І В.

Грище Погоні: год. 5. попол. змагання: **Вісника — Погонь.**

У Стрию на грищі Погоні: тов. змагання **Сян — Погонь.**

Понеділок, 17. ц. м.

Грище Т. Ш. Л., Левандівка: Год. 4.30 попол. товариські змагання **Україна — Т. Ш. Л.**

Грище Погоні: год. 5. попол. змагання **Вісника — Погонь.**

Нові книжки й журнали.

MORZE. Warszawa, maj. R. XIV. Nr. 5.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

СУДОВА ВИШНЯ:
16. V. Т. Шевченко.

ЯВОРІВ:
17. V. Т. Шевченко
18. V. Графиня пані генераловоі.
19. V. Муравлі.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ГРИМАЛІВ.
16. V. Довбуш (Чорногора в огні)

СКАЛАТ:
17. V. Циганський барон.
18. V. Муж двох жінок
19. V. Шаріка
20. V. Довбуш (Чорногора в огні)
21. V. Дівча з Маслосоюзу.

ТЕРНОПІЛЬ:
22. V. Шаріка.
23. V. Довбуш (Чорногора в огні).
24. V. Під куратедбю.
З Тернополя іде театр до Теребовлі.

Великий Театр:

Неділя, 16. V. год. 12. впол. 3 Казки для дітей. Год. 3.30 поп. „Подвійна бухгальтерія" з А. Димшою. Год. 8. веч. „Професія пані Воррен". — Ціни найнижчі.

Понеділок, 17. V. год. 12. впол. 3 Казки для дітей. Год. 3.30 попол. „Мадам Сан Жен". — Ціни найнижчі. Год. 8. веч. „Подвійна бухгальтерія" з А. Димшою.

Вівторок, 18. V. год. 8. веч. „Подвійна бухгальтерія" з А. Димшою.

Середа, 19. V. год. 8. веч. „Подвійна бухгальтерія" з А. Димшою.

КІНА.

АПОЛЬО: „Діти щастя" з Ліліяною Гарвей.

АТЛЯНТИК: „Мароко" з Марленою Дітріх і Ґейрі Купером.

ВАНДА: „Анна Кареніна, „Люди в тунелю".

ҐРАЖИНА: „Буде краще" з Товьмом і Щепком.

ЕВРОПА: „Одна на міліон" за Сонею Геніє.

КАСІНО: „Чарівниця з Сілом".

КОПЕРНИК: „Зелений сигнал" з Ерролом Флінном

МАРУСЕНЬКА: „Веселі бідаки".

МЕТРО: „Жайворонок" з Мартою Еґерт і музичні додатки.

МІРАЖ: „Вірна ріка" на осн. Жеромського.

МУЗА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.

ПАЛЯС: „Дорога до Ріо де Джанейро" (Хрестна дорога білих невільниць).

ПАКС: „Володар Каліфорнії".

ПАН: „Сан Франціско".

РАЙ: „Роз-Марі".

СВІТ: „Осудженець" і „Весела розведенця" Джінгер Роджерс.

СТІЛЕВЕ: „Аллахів город" з Марленою Дітріх і ревія.

ТОН: „Володарка країни Кор".

УТІХА: „Самохід 99" і ревія.

ХИМЕРА: „Небезпечна близька" з Мартою Еґерт.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Печера Адельсберг".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 16. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 10.30, 12.00 Розр. музика, 18.00 Музика, спів, 20.00, 21.00 Великий концерт, орх., хор. солісти, БІЛГОРОД (437) 18.30, 19.00, 20.00 Концерт орх. кор. гвардії, 20.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 15.50 Циг. музика, 17.00 Військ. орх., 18.35, 19.00 Сальон. музика, ВІДЕНЬ (507) 11.45 Муз. фестіваль, 12.55 Фільм. і театр. мельодії, 15.40 Моцартові смичк. квартети, 19.35 Пісеньки, 21.35 Клясичні пісні у супр. смичк. квартету, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.45, 15.00 Мадярські нар. пісні, 18.00 Нар. пісні, поезії і тонки, 18.30, 19.00 Малі серенади, орх., спів, КОШИЦІ (250) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.30, 18.00, 19.00 „Іль паесе деі кампанелі" оп. Льомбарда й Раншета, 19.50 Спенки, 20.40 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, МІНХЕН (405) 9.30 Форт., 20.00, 21.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пучіні, ПРАГА (470) 12.20 Розр. музика, солісти, орх., 16.00 Концерт військ. орх., 20.40, 21.00 Орх. концерт, 22.35 Форт. дуети, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 15.00, 20.15 Спів, 15.15 Монольоги з подружого життя, 16.00 Театр Уяви, 17.00 Легка музика, РИМ (421) 15.30 „Отельо" оп. Верді, 21.00 Розр. концерт, 22.25 Концерт хору.

Понеділок, 17. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 18.00 Веселі муз. радіообразки, 19.00 Сер., віол., два форт., 20.00, 21.00 „Ріголето" оп. Верді, БІЛГОРОД (437) 18.00 Болгарські нар. пісні, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Орх. концерт, 16.45 Форт. 17.50, 18.00 Циг. музика, 20.45 Солісти, 22.45 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ (507) 11.45, 12.00 Симф. концерт, 19.25, 20.00, 21.00, 22.00 „Тоска" оп. Пучіні, 15.00 Камер. музика, квартет, 20.00, 21.00 Гарні мельодії, 22.30 Трію на флет. фагот і форт., КОШИЦІ (250) 18.00 Свято мадярських хорів, ЛЯЙПЦІҐ (382) 19.00, 20.00, 21.00 „Аїда" оп. Верді, МІЛЯНО (369) 17.20 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Оперетові мельодії Раншета, МІНХЕН (405) 9.30 Відомі мельодії, солісти, 15.05 Квартет, 18.00 Брамсові пісні на хор, 19.00 Смичк. орх., 20.00, 21.00 „Анперль" муз. комедія К. Емели, ПРАГА (470) 17.50, 18.00 Концерт, 19.05 Військ. орх., РАДІО ПАРІ (16.48) 12.00 Розр. музика, 13.15, 16.15, 18.45, 20.15 Спів, 14.00, 15.00 Для дітей, 15.30 Солісти, 18.20 Скрипка, 20.30, 21.00, 22.00 „Ле роа ля ді" оп. Делібеса, РИМ (421) 21.00 Форт. твори Е. Крепека, 22.00 Комедія, РИҐА (515) 18.30, 19.00, 20.00 „Чортівський лицар" оп. Кальмана

Вівторок, 18. травня 1937

БЕРЛІН (357) 17.00 Весела муз. авд., БІЛГОРОД (437) 19.50, 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Концерт балалайк. орх., 17.30 Віольончеля, 18.20, 19.00 Циг. музика, 20.00, 21.00 Оперетові мельодії, ВІДЕНЬ (507) 12.00, 13.10 Концерт, 15.00 Для дітей, 17.20 Сопран, тенор, 19.40 Рецитації та пісні, 20.00 Твори П. Гофгаймера (у 400-ліття смерти) у вик. зальцбурського хору, 20.40, 21.00 „Чи можеш змінити міліон" комедія, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. соната оп. 109 Бетовена, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Легка музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.00 Орг. музика, МІНХЕН (405) 16.50, 20.10, 21.00 Розр. концерт, 18.00 Брамсові твори, хор, солісти, 22.30 Концерт солістів, ПРАГА (470) 17.35 Квартет ч. 3. Мора, 20.05 Концерт кор. голяндського хору, 20.55, 21.00 Роз. музика, РАДІО ПАРІ (1648) 12.00 Орх. концерт, 13.15 Спів, 16.20 Гумор, 18.30 форт., 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ (421) 17.15 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 16. травня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Продукція у зорганізованих господарствах, 8.42 Фостер: Старий мурин, гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранденник, коло год. 10.30 після богослуження „Всього потрохи", муз., спів із гр. пл., 17.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок; у перерві коло год. 13.00 Львівський театр нині й завтра, 14.00 Репортаж із життя, 14.30 Три баляди, словно-муз. авд., 15.00 Розр. музика дута орх., 15.30 Для села: На зеленому Шлеську, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.20 Театр Уяви: Як святкували швеці у Шамотулах, 17.00 Симф. концерт, 19.00 „На вакаціях", „Тіні" Бол. Пруса, 19.15 Вок.-муз. концерт, 19.45 „Найгарніші дні Львова" Генр. Збежховського, 20.00 Продовження концерту, 20.20 Фрагмент із ситківкових змагань Польща-Чехословаччина, 20.25, 20.26, 20.35 Спорт вісти, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Весела Сволна Травневий огляд, 21.20 Із найвищим муз. творчости Львова: форт. спів, 22.15 Танк. музика; у перерві в год. 22.30 Останні вісти, 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Концерт орхестри.

Понеділок, 17. травня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Нар. мельодії орх., 8.50 Ранішній денник, коло год. 10.30 після богослуження Програма на нині, Легка та популярна музика з гр. пл., 11.30 Дні Львова, репортаж, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок, орх., спів, форт.; у перерві коло год. 13.00 Актуальна гутірка, 14.00 Трансм. із злету скавтів, 14.30 Легкі пісеньки й форт. твори, 15.10 Рішення конкурсу для дітей: Чому ми повинні любити й шанувати ліс, 15.15 Легка музика з гр. плит., Львівські біжучі вістки, 15.30 Для села: Так буде справедливо, 16.00 Нар. капели, 17.00 Краса Варшави, 17.15 Програма на завтра, 17.20 В Еспанії, гр. пл., 17.40 Львівські вистави годинника 17.45 Рімський-Корсаков: „Великдень у Росії", гр. пл., 18.00 Із львівських наукових варстатів, 18.10 Р. Гаад: „Чайковскіяна" джез. фантазія, гр. пл., 18.20 Репортаж із зїзду спів. товариств, 18.30 Конкурс нагороджених хорів, 19.00 Вояцька авдиція, 19.30 Старі пробоєвки: мала орх., спів, 20.45 Вечірній денник 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 При письменницьким столику, 21.20 Із забутих архитворів: Сини Себастіяна Баха: скр., віол., форт., 22.00 Фрагм. мечу Погонь-Вісника, 22.15, 22.16, 22.25 Спорт вістки, 22.30, 23.30 Танкова музика з гр. пл., 24.00—1.00 Концерт орх

Вівторок, 18. травня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для позовбрання, 7.30 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Для шкіл, 11.30 Для шкіл: У шкільному городі, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орхестра, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Поборювання бурьяну під час росту рослини, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вісти, 15.15 Інформаційна газетка в українській мові, 15.25 Легка музика з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Пісеньки у вик. Вітаса, гр. пл., 15.50 Скринька для дітей, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Англійські пісні з гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Орхестра, 17.00 „Будні ви Ковальських", говорена повість, 17.15 Солісти: сопран, форт., 17.50 Про жінку монельог, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Касадограф, гр. пл., 18.35 Літер. нарис: Крашевський у Львові, 18.50 Актуальна гутірка 19.00 Антагонізм села та міста, 19.20 Менше відомі вальси, 20.00 Про інструменти симф. орхестри: Перкусія, 20.10 Симф. концерт; у перерві коло год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка 22.30 Ухил від норми, 22.50 Маєрбер: „Танок із смолоскипами" із гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика, 24.00—1.00 Концерт у вик. орхестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·13, 88·70, Доляри америханські 5·28·50, 5·26·00, доляри канад. 5·28·50—5·26·00. Фльорени гол. 290·47—289·25, Франки фр. 23·73—23·56. Франки швайцарські 121·60—121·20, Фунти анг. 26·13—25·97, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·90—17·00, Кор. дан. 116·63—115·80, Кор. норв. 131·23—130·25, Корони шв. 134·68—133·70, Ліри італ. 27·70—27·00, Марки фінлянд. 11·30—11·20, Марки нім. 121·00 — 121·00, Шил. австр. 99·20—98·00, Марки нім. срібні 134, 13..

Акції.

Банк Польський 100·00, 99·50, Вугольля 18·50, Лільпоп 12·90, Островець 24·50, Стараховичі 32·00, 32·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 15. травня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування 3.25 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув. 3.30 зол.
молоко від 27. IV. ц. р. 0.17—0.19 зол.
копа яєць 2.65—2.70 зол.

Продажа масла і молока більшає, попит середній. Тенденція на масло та молоко вичікуюча, на яйця вдержана.

П Т И Ц Я.

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 15. V. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоманової „М. С." у Львові (вл. Більчевського ч. 8) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясцені, повногруді, товсті 1.50 зол.
Курки молоді І. кл. товсті без жолудку на ногах від 1.50 кг вгору 1.80 зол.

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Управа Захоронкарської Семинарії СС Василіянок з правами державних шкіл у Львові при вул. Потоцького 95 подає до відома зацікавлених, що зголошення до іспиту на І. і ІІ. курс приймає Дирекція Заведення вже від 10. травня ц. р. до 15. червня. До подання батьків про прийняття треба долучити: 1) власноручно написаний ученицею опис життя, 2) метрику хрещення, 3) свідоцтво щіплення віспи, 4) свідоцтво з останньої кляси (можна долучити вже при іспиті). Приписаний вік для кандидаток на І рік: покінчених 14 літ, а не переступлених 18. Старші кандидатки можуть бути прийняті тільки після диспенси від віку, що її видасть Кураторія за старанням Дирекції. Оплата місячна за школу 22 зол., такса іспитова на І. курс 10 зол. такса іспитова на ІІ. курс 15 зол., вписове 15 зол. У цьомуж Заведенні є теж 6-клясова весел. школа з правами державних шкіл і взірцево ведене передшкілля для дітей від 3—7 р. При школі є виховний Інститут, ведений фаховими силами.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

РУТИНОВАНИЙ аплікант адвок. з 2- і пвірічною практикою адвок. і 2-річною працею нотар. шукає патрона адвоката. Пише на машині. Зголошення під „Солідний". 912 1—1

ЖІНКА мила, чесна, працьовита, літ середніх поведе господарку старшим людям або самітному. Зголошення до Адм. „Діла" під „Чесна". 912 1—1

МОЛОДА симпатична вчителька займеться дітьми, домом. „Діло" — „Енергійна". 913 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ХАРЧІВНЯ Т-ва „Основа" шукає кухаря (-рки). Зголошення особисто або письменно найдальше до 21. V. ц. р., пл. Юра 5. 952 1—1

ШУКАЮ рутинованого концип'єнта адвокатського від зараз на провінцію. Умовини після порозуміння. Зголошення слати під адресою: Д-р Петро Хрептовський, адвокат у Ширці к. Львова. 945

ЗАСТУПНИКІВ у більших містах та літниськах до продажі соків шукає фабрика овочевих перетворів „Продукція", Львів, Ринок 36. 880 3—3

МЕШКАННЯ

ГАРНА, фронтова, умебльована кімната зі світлом та уживанням лазнички, евент. з цілим удержанням до винайму від 1. червня для солідної пані або пана. Ближча відомість: трафіка Іга, Руська 1. 931 2—2

КУПНО - ПРОДАЖА

ПРОДАМ дім поверховий мурований невикінчений, 8 убікацій, спіжарки, кльозети, 201 сяж. городу. Львів, Тракт Глинянський 26 (Jalowiec), 2 хвилини від трамваю. Господар 2—3

ШЛЯФРОКИ жіночі — моделі — 5.75 та всілякe жіноче білля за безцін „АСТРА", СИКСТУСЬКА 2. 775 2—7

МОТОРОВЕР N S U Quick 98 цм. двотактовий, двобіговий, вільний від податку і права їзди, поручає Автоспорт, Львів Словацького 2. Проспект за надісланням почт. марки. 722 11—11

ХЛОПЯЧІ СОРОЧКИ попелясті 2.75, підштанки кольорові 1.90, „СВІТ ДИТИНИ", СИКСТУСЬКА 2. 776 3—7

ПАНСІОНИ

КОСІВ коло Коломиї, пансіон „Вікторія" (біля заведення д-ра Тарнавського) поручає сонячні кімнати з цілоденним удержанцям. Кухня мясна і ярська. Ціни дуже низькі. Великий овочевий сад — близько ріка і ліс. 941 1—3

МОДЕРНО УЛАДЖЕНИЙ П А Н С І О Н „ВІТА" У ЧЕРЧІ поручає вигідні, сонячні кімнати з печами і постіллю. Першорядна, дієтична кухня і лікарська поміч на місці. Зголошення: Томашівська, Львів, св. Терези 2 Б. Тел. 267-21. 769 6—10

СОНЯШНІ кімнати з бальконами до винайму вже від 20. травня в Ямному над Прутом. Тіна Галущинська. Ямне к. Яремча. 905 2—3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ДЛЯ БРАТА, вищого урядовця літ 39, престійного, шукаю з браку знайомости жінки, повної прикмет духа і тіла. Посередництво родичів бажане. Зголошення з фотографією до Адміністрації під „Українка". 950 1—1

Р І Ж Н І

В роковини смерти Головного Отамана С. Петлюри висилаємо на замовлення: **ПОРТРЕТ С. ПЕТЛЮРИ** в одній (чорній) фарбі, розмір 50 × 35 цм. Ціна 50 сот., з пересилкою в тубі 90 сот. Книжку: **„Симон Петлюра в молодости"** — ціна 1 зол. з перес. **Видавнича Кооператива „Хортиця" у Львові** (Ринок 10). Чекове конто ПКО у Львові ч. 503.110. 945 1—1

ВІЧНІ ПЕРА направляє скоро і дешево „Прецизія", брама Андріолього і Шайнохи один. 943 1—10

7 ЗОЛОТИХ тривала ондуляція, артист. фарбування волосся вискоду: найліпше фризієрський сальон жіночо-мужеський Костюшка 1 916 1—1

БОН-ТОН вимагає чистої гардероби й комірців із пральні Кульчицького, Личаківська 117. 637 15-7

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2316 51-100

З ВІДНЯ привезла я трикотарські моделі. Купферберґова, вирібни, Сикстуська 31. подвірє. 765 7—10

РОЗПИЛЯЧІ до кольонських вод направляє фірма „ТЕНЧА", Львів, Рейтана 2. тел. 225-27. 142 8—10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольоґ. клінік
у Берліні, Відні та Празі
переїхся і ординує тепер від 9—1 і 3—7
ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.
напр. Віденської каварні
Тел. 251-68. Сепараткові жадальні.

Чому стратив цей зуб?

Цей зуб був зовсім здоровий, однак не можна було його уратувати. Причиною був назубний камінь. Хто у відповіднім часі не бореться з ним, той наражується на небезпеку, що його зуби розхитаються і передвчасно випадуть. В ж и в а й т е регулярно Кальодонту, бо це єдина в Польщі паста, що містить у собі Сульфорицинолеат на підст. д-ра Бройнліха, завдяки якому поборює вона успішно назубний камінь і не дає йому наново творитись.

Еліксір Кальодонт сконцентрований, дезинфекуючий, ощадний в ужитті. Великий фляшок зол. 3.—

KALODONT

ПРОТИ НАЗУБНОГО КАМЕНЯ

Косметичний Інститут і Лябораторія
д-ра О. Тушицького
Львів, вул. св. Софії ч. 3

усування аномалій цери, бородавок, пігменту, волосся, близн, дзюбів і плям, масажі, тривале усування морщин, жилаків і відмороження власною методою. Урядово затверджений 4-місячний косметичний курс з закордонною програмою. 867 3—10

ГЕЛІОТЕРМ Львів, Академічна 7 (Імах Шрехера)
Телефон 290-..
Фабричний склад лікарських інструментів, меблів, апаратів рентгенівських і електро-медичних. — Низькі ціни!
Догідні умовини платности! Косторисн та фахова порада безплатно! 812 3—5

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ Д-ра В. Барапецького у Львові Миколая 23 ріг Зиблікевича приймає в хоробах зубів і устної ями щодня від 11—1 і 3—6. Власна техніно-дентистична робітня. 897 3—5

ОГОЛОШЕННЯ.

П І Д Л Ю Т Е

Гірський живець, купелеве заведення і літнище в пралісах Горган над рікою Лімницею на висоті 700 м. понад рівень моря.

Мінеральні цілющі води, сірчано-солоні боровинові, газові і пінкові купелі.

В купелевому заведенні і пенсіоні електричне світло, водопроводи і центральне огрівання.

Початок сезону: 15. червня.

Курортової такси не побирають.

Комунікація: залізницею до стації Брошнів (на лінії Стрий-Станиславів), відси лісною колійкою (получення до ранішніх поїздів) на місце. На замовлення гостей, що їдуть на лікування до Підлютого, висилає управа живця до Брошнева авто-дрезину. Їзда автодрезиною на місце півтора год. Дорога зі Львова до Підлютого триває 4 і пів год., зі Стрия 2 і пів год., зі Станиславова 3 год.

Адреса й інформації: до 1. липня управа живця Підлюте — **Львів, Клушинська ч. 3. тел. 248-82,** від 1. липня: управа живця в Підлютім, поч. Перегінсько.

К О Н К У Р С.

Оголошуємо конкурс на директора справника Народнього Базару й Українськоі Книгарні у Станиславові. Вимагана практика в ділянці паперовій і книгарській. Платня згідно з умовою. Подання пересилати на руки п. Теодора Мартиняка, Земельний Банк Гипотечний, відділ у Станиславові, вул. Собієського 11, до 20. травня 1937. 940 1-2

Надзірна Рада.

Ширіть наш часопис!

Блощиці нищить радикально
СВІЧКА С-ҐАЗ
„САНОС", Льв'в, Кл. Танської 1.
Всюди можна дістати інформації безплатно.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ШВАЛЬНЯ БІЛЯ

Е М К А

ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 14, І. ПОВЕРХ

шис з власних і доставлених матеріялів
Великий вибір! Ціни конкуренційні

УВАГА, ЛІКУВАЛЬНИКИ!
На днях відчиняємо ресторан
„ПАЛАТКА" у Черчі
під новою управою фаховою, що працювала довгі роки у Львові та по інших лікувальних місцевостях як Трускавець, Закопане, тощо.
Ціни приступні. — Кухня мясна, ярська і дієтична. 953 1-3

Звертаємо увагу Вп. лікарів на відому ф-му

М. Фрайліх

заведення виробу спеціяльних пропуклинових бандажів
у ЛЬВОВІ, вул. ГОРОДЕЦЬКА 35

Фірма ця випробувана через 66 років методою усування рунтур у мужчин, жінок і дітей без операції, без болю, тільки при помочі винайдених і патентованих рунтурових бандажів, спеціяльно примінених для кожного хорого. За свою надзвичайно совісну працю для добра суспільства одержала ця фірма золоті медалі, почесний докторат, дипльоми краєві і заграничні, а також багато подяк від великих достойників і Вп. лікарів-професорів.

ТІЛЬКИ — РИНОК Ч. 33
НАЙБІЛЬШИЙ вибір мужеських і жіночих новостей. НАЙЛІПШІ товари. НАЙНИЖЧІ ціни у відомім фабричнім складі СУКНА і ВОВНЯНИХ ТОВАРІВ фірми:
І. В А Л Л Я Х і С И Н
Львів, Ринок ч. 33. Тел. 247-16.
ХРИСТІЯНСЬКА ФІРМА. — Рік ос. 1841. Жадних філій не маємо.

Великий вибір жіночої і мужеської галантерії на літній сезон

поручає фірма

„Г А Л Я Н Т Е Р І Я"

В. Дучинський

ПЕРЕМИШЛЬ, Казимирівська 26

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.